

ΕΥΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

Ἐκδιδόμενον ἅπαξ τοῦ μηνός.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ 30 Σεπτεμβρίου 1868. |

ΕΤΟΣ Β΄. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ε΄.

ΟΙ ΠΑΡΑΦΡΟΝΕΣ.

—
ΔΡΑΜΑ

τοῦ Ἰταλοῦ Castelvoglio
εἰς πράξεις τέσσαρας.

—
ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΜΑΞΙΜΟΣ.
ΟΝΟΡΑΤΟΣ, συμβολαιογράφος.
ΛΕΟΝΤΙΝΑ, θυγάτηρ τοῦ Μαξίμου.
ΡΟΒΕΡΤΟΣ, δικηγόρος.

ΜΕΛΑΝΤΩΝ, ἰατρός Ἄγγλος.
ΜΑΡΘΑ, σύζυγος τοῦ Ὀνοράτου.
Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟΥ.
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.
ΘΕΟΣ
ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΝΑΠΟΛΕΩΝ Α΄. } Παράφρονες
ΜΙΑ ΘΥΡΩΡΟΣ.
ΕΙΣ ΔΙΑΝΟΜΕΤΣ ΤΟΥ ΤΗΛΕΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΦΡΩΝ ΟΜΙΑΩΝ.
Τρεῖς ἄλλοι τρελλοὶ, πρόσωπα βωβά.
Ἵπηρετάι καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι τοῦ Φρε-
νοκομείου.

Τὸ δρᾶμα συμβαίνει ἐν Ταυρίνῳ ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς ἡμέραις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Δωμάτιον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Μαξίμου.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΜΑΞΙΜΟΣ ΚΑΙ ΛΕΟΝΤΙΝΑ.

ΛΕΟΝΤ. (Θωπεύουσα τὸν πατέρα αὐτῆς). Εἶνε λοιπὸν πραγματικῶς ἀληθές; Δὲν ἀστεϊζέσαι, ἀγαπητέ μου παπά;

ΜΑΞ. Ὅχι, κόρη μου, δὲν ἀστεϊζομαι γέλασε, ψάλε, πήδησε ἐκ τῆς παρηγορίας σου ἂν ἀγαπᾷς, θὰ ὑπανδρευθῆς τὸν Ῥοβέρτον.

ΛΕΟΝΤ. Καὶ πότε, πότε θὰ στεφανωθῶμεν;

ΜΑΞ. Βιάζεσαι τόσον πολὺ νὰ τὸ μάθης; Δὲν σοι ἀρκεῖ ἡ βεβαιότης ὅτι θὰ τὸν λάβῃς ὡς σύζυγον;

ΛΕΟΝΤ. Περιεμείναμεν, παπά, τόσον πολὺ.

ΜΑΞ. Καὶ ἐγὼ περιεμείνα δεκαεὶ μακρὰ ἔτη ἕως οὗ ἀποφασίσῃ ἡ δυστυχῆς σου μήτηρ νὰ μοι γεννήσῃ υἱὸν καὶ ἔπειτα ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα, εἶδεν ἀπ' ἐναντίας τὸ φῶς μία κόρη, ἐγεννήθη σύ! Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ καλὴ σου μήτηρ εἶχεν ἀποθάνει.

ΛΕΟΝΤ. Πρῶτα μὲ ἔφερες εἰς καλὴν ὄρεξιν καὶ τώρα θέλεις νὰ μὲ κάμῃς νὰ κλαύσω.

ΜΑΞ. Ἡ θλίψις μου διὰ τὴν ἄωρον ἐκείνην στέρνησιν ὑπέρχει τόσον βαθεῖα, ὥστε ὑπέστην καὶ ἐγὼ μακροτάτην ἀσθένειαν, καθ' ἣν διίσχυρίζονται ὅτι ἔδειξα σημεῖα παραφροσύνης. Σὺ ἦσο ἀκόμη εἰς τὰ σπάργανα τότε καὶ οὐδὲν εἰξεύρεις περὶ τῆς πρώτης ἐκείνης δυστυχίας.

ΛΕΟΝΤ. Ἦκουσα περὶ αὐτῆς ἀργότερον.

ΜΑΞ. Καὶ σοι εἶπον, ὅτι ἤμην παράφρων;

ΛΕΟΝΤ. Τὸ εἶπον, ναί! — ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸ ἐπίστευσα ποτέ.

ΜΑΞ. Θὰ ἐνθυμῆσαι ὅμως τὴν φοβερὰν ἐκείνην χρεωκοπίαν ἣτις μὲ ἐστέρησε καθ' ὀλοκληρίαν τῆς περιουσίας μου;

ΛΕΟΝΤ. Αἴφνης μετέβην τότε ἀπὸ τῆς εὐπορίας εἰς τὴν λυπηροτέραν πενίαν.

ΜΑΞ. Αἴ! λοιπὸν. Ἄν ὁ ἐγκέφαλός μου ἦτο τεταραγμένος, μοι φαίνεται ὅτι ἡ περι-

στασις ἐκείνη ἤρκει διὰ νὰ χάσω αὐτὸν ἐξ ὀλοκληρίου.

ΛΕΟΝΤ. Βεβαίως. Καὶ ὅμως ἡ κεφαλὴ σου σ' ἐβοήθησεν ἀπ' ἐναντίας πολλὰ καλὰ ἵνα ἀνορθώσῃς εἰς τὸ μέλλον τὰ κατεστραμμένα συμφέροντά σου. Πτωχέ μου πάτερ, πόσα ἐμπόδια θὰ εὗρες; Καὶ πῶς κατέρωθωσες νὰ ἐξέλθῃς αὐτῆς τῆς καταστάσεως;

ΜΑΞ. Ἡ ἰδέα ὅτι προβλέπω περὶ τοῦ μέλλοντός σου μοι ἔδωκε θάρρος. Ἴσως χωρὶς σοῦ ἤθελον αὐτοκτονήσαι. Κατὰ τύχην εἶχον ἕνα φίλον, ἕνα σύντροπον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, ἕνα ἐξ ἐκείνων τῶν σπανίων ἀνθρώπων, οἵτινες μένουσι φίλοι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ συμφορᾷ. Ἐκεῖνος μ' ἐβοήθησεν ἐφ' ὅσον τῷ ἐπέτρεπον αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς συμβουλάς ἐκείνου ὄφειλω τὴν ζῶν καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ λογικοῦ μου.

ΛΕΟΝΤ. Ἐννοεῖς βεβαίως τὸν συμβουλευογάρφον κύριον Ὀνοράτον.

ΜΑΞ. Ἰσα ἴσα αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον τοῦ ὁποίου ἡ ἀγάπη οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἐφάνη ψευδῆς καὶ τὸν ὁποῖον θεωρῶ ἀκόμη καὶ τώρα μετὰ σὲ ὡς τὸ προσφιλέστερον ὄν ὑπερ ἔχω εἰς τὸν κόσμον. Θάρρος — μοι εἶπεν — ἐπιχείρησε κερδαλέαν τινὰ ἐργασίαν. — Ἀλλὰ τὸ δύσκολον ἦτο νὰ εὗρω ἐργασίαν, ἐπεὶδὴ ἐγὼ οὐδεμίαν ἐγνώριζον. Σκέψου σκέψου μοι ἐπῆλθεν ἐπὶ τέλους παράξενός τις ἰδέα διὰ τῆς ὁποίας ὅμως ἐπέτυχον τὴν ἀνόρθωσίν μου.

ΛΕΟΝΤ. Ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε, δὲν εἶνε ἀληθές;

ΜΑΞ. Τῷ ὄντι, ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε. Καὶ ἰδοὺ πῶς μοι ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν αὐτὸ τὸ εὐτυχές ἐπιπόνημα. Εἶχον ἐν τῇ οἰκίᾳ ἕνα κύνα καὶ μίαν γαλῆν, τοὺς ὁποίους ἡ μακρὰ συνήθεια τῆς συμβιώσεως εἶχε καταστήσει φίλους. Μίαν ἡμέραν βλέπων αὐτοὺς συντρώγοντας ἡσύχως ἐν τῷ αὐτῷ τρυβλίῳ εἶπα κατ' ἐμαυτὸν ἂν δύνανται νὰ ἀγαπηθῶσιν ὁ κύων καὶ ἡ γαλῆ, θὰ κατορθωθῇ τοῦτο καὶ διὰ τὰ ἄλλα ζῶα, ἅτινα ἐκ φυσικοῦ ἐνστικτοῦ μισοῦσιν ἀλλήλα καὶ ἀλληλοτρῶγονται. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ κατοικία μου κατέστη τροφεῖον διαφόρων ἀλλογενῶν ζῶων, συνήθροισα ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὸν κύνα, τὴν γαλῆν, ἕνα ποντικὸν, ἕνα αἰετὸν, μίαν περιστερὰν, μίαν ἀλώπεκα, μίαν ὄρνιθα, ἕνα

πίθηκα, ἕνα βύον καὶ ἕν στρουθίον. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ μεγάλης ὑπομονῆς, δαρμῶν καὶ στερήσεως φαγητοῦ συνείθισα τὰ ζῶα δὲ καὶ νὰ συμπαθῶσιν ἀλλήλα καὶ τέλος νὰ καταστῶσι φίλοι καὶ ὅταν ἐνόησα ὅτι εἶχον πολιτισθῆ μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ νὰ ζῶσιν ἐν οἰκογενεῖᾳ ὡς καλοὶ ἀδελφοί, κατεσκεύασα μέγα σιδηροῦν κλωβίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνέκλεισα πάντα. Προσεκόλλησα ἐπ' αὐτοῦ δελτίον μὲ τὴν ἐπιγραφὴν *Κιβωτὸς τοῦ Νῶε*, τὸ ἐπέθεσα ἐπὶ μακροῦ τροχοκινήτου ἀμαξίου συρομένου ὑπὸ μεγάλου κυνὸς καὶ ἤρχισα νὰ περιοδεύω τὸν κόσμον δεικνύων τὸ νέον μου θαῦμα εἰς τὰς πλατείας καὶ τοὺς δρόμους τῶν χωρίων καὶ πόλεων.

ΛΕΟΝΤ. Εἰξεύρεις ὅμως ὅτι ἡ ἰδέα ἦτο ὠραιοτάτη καὶ πραγματικῶς μοναδική;

ΜΑΞ. Τὸ εἰξεύρω, μάλιστα ἦτο καὶ φιλανθρωπικὴ καὶ φιλοσοφικὴ. Ἐπειτα διὰ νὰ κάμω τὸ κοινὸν νὰ ἐννοήσῃ καὶ ἀποδεχθῇ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἐπιπονήματός μου ἦτο ἀνάγκη ἐνὸς καταλλήλου χθικοῦ λογιδρίου, ὑπερ καὶ συνέθεσα — ἄκουσε νὰ σοι τὸ ἀπαγγείλω. — Ἀξιοσέβαστον, νοῦμον καὶ εὐλαίσθητον κοινόν, εἰς αὐτὸ τὸ κλωβίον εὐβλέπει τὰ ὅποια ἡ φύσις ὥρισε νὰ βμασῶνται καὶ κατατρῶγωνσιν ἀλλήλα οὐχ εἴητον ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἀνατροφή ἐπενηύρησαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν καὶ ἰδοὺ πτὰ βλέπετε συζῶντα ἐν μεγίστῃ ἀρμονίᾳ καὶ μάλιστα — πρᾶγμα ἀπίστευτον — συντρῶγοντα ἐν τῷ αὐτῷ τρυβλίῳ! Μάθετε, ὦ Ἴταλοι, ὅτι εἴσθε ὄλοι ἀδελφοί καὶ ἐνάντι νὰ ἀγαπᾶσθε ζηλεύετε καὶ φθονεῖτε ἀλλήλους· διδαχθῆτε παρὰ τῶν ζῶων μου πτὴν ἀδελφωσύνην καὶ τὴν ἀγάπην». Καὶ ὁ κόσμος, ὁ κόσμος, ὑποθέτετε, ἔτρεχε σωρηδὸν πέριξ τοῦ κλωβίου μου, παρετήρει, ἐγέλα κατ' ἀρχάς, ἀλλ' ἔπειτα ἡ διδαχὴ ἔφευρε τὸ ἀποτέλεσμά της καὶ ἔφρουγον σκεπτικοὶ καὶ ψιθυρίζοντες ἀέχει δίκαιον, εἶνε ἀλήθεια» — καὶ ἐγὼ ἐν τούτοις λεπτὰ ἀπ' ἐδῶ, λεπτὰ ἀπ' ἐκεῖ.

ΛΕΟΝΤ. Εὐγέ σου πάτερ. Εὐγέ σου πάτερ!

ΜΑΞ. Ναί! εὐγε· κόκκινα!!! Εἰξεύρεις τί μοι ἐπηκολούθησεν; Οἱ ἐχθροὶ μου ἤρχισαν πάλιν μὲ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν ὅτι ἡ

μὴν τρελλός διέδωκεν ὅτι ἤθελον νὰ σατυρίσω τὴν κοινωνίαν, ὅτι διετάρασσον τὴν δημοσίαν ἡσυχίαν καὶ ἠπειλήσαν ὅτι θὰ μὲ κλείσωσιν εἰς τὸ φρενοκομεῖον. Τότε βλέπων ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ τὸ νὰ κηρύττῃ τις τὴν ἀδελφότητα ἦτο πρᾶγμα κινδυνώδες, εἶπα κατ' ἐμαυτὸν αἶνε ἀνάγκη ν' ἀλλάξω οὐρανόν» καὶ μετέβην εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

ΛΕΟΝΤ. Καὶ ἐπῆγαν ἐκεῖ καλὰ αἱ ὑποθέσεις σου;

ΜΑΞ. Ἀξιόλογα. Ἡ κιβωτός μου εὗρε θριαμβευτικὴν ἐπιτυχίαν· συνήθροισα σελίνια ἐπὶ σελινίων καὶ τὰ ἔστειλλον εἰς Ἰταλίαν εἰς τὸν φίλον μου Ὀνοράτον, ὅστις ἐγένετο διαχειριστὴς τῶν νέων μου κεφαλαίων. Ἐπὶ τέλους μίαν ἡμέραν ἐν Λονδίῳ, εἰς τὸ Regent-Street, πλουσιώτατός τις κύριος, ὡσάν ἰατρός, φιλόσοφος καταγινόμενος εἰς μελέτας περὶ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ περὶ τῆς φύσεως, μεγάλως θαυμάζων τὴν κιβωτόν μου τὴν ἐπεθύμησε καὶ μοῦ προσέφερε μυθῶδες ποσὸν διὰ νὰ τὴν ἀγοράσῃ. Εἶχα βαρυνθῆ τὰ ταξείδια, εἶχα ἐπιθυμήσει νὰ ἐπανίδω τὴν πατρίδα μου καὶ νὰ συνέλθω εἰς ἐμαυτὸν καὶ παρεδέχθην τὴν προσφορὰν.

ΛΕΟΝΤ. Καὶ ἴσως τὰ πτωχὰ αὐτὰ ζῶα θὰ ἐψόφησαν τώρα;

ΜΑΞ. Ὅλα μέχρις ἐνός. — Ἴδου κόρη μου, διὰ τοῦ ἀπλοῦ καὶ εὐφυοῦς τρόπου ἀνῶρθωσα τὴν περιουσίαν μου. Τὰ κεφάλαιά μου ἔμειναν πάντοτε εἰς τὰς χεῖρας τοῦ φίλου μου, ὅστις κατέστησεν αὐτὰ καρποφόρα καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ὅπου σοῦ ὀμιλῶ δύναμαι ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην στιγμὴν νὰ διαθέσω 100 χιλιάδας φράγκων, ἐξ ὧν 80 εἶνε διὰ τὴν προικὰ σου, αἱ δὲ λοιπαὶ δι' ἐμέ.

ΛΕΟΝΤ. Τί εἶνε αὐτὸ ὅπου ἀκούω! Ἐγὼ ἔχω προικὰ 80 χιλιάδων φράγκων! Ἰσα ἴσα τὸ ἀναγκαῖον ποσόν, ἐπεὶδὴ διὰ τούτου ὁ Ῥοβέρτος δύναται ν' ἀγοράσῃ τὸ γραφεῖον τοῦ δικηγόρου Ρικκάρδη ὅπερ πωλεῖται.

ΜΑΞ. Εἶσαι καλὰ πληροφορημένη, αἰ, πονηρούτσικη! Αὐτὸν τὸν λογαριασμὸν ἴσα ἴσα ἔκαμα καὶ ἐγὼ, ἀλλὰ ἤθελα νὰ περιμείνω διὰ νὰ σοῦ ἀναγγείλω τὴν καλὴν αὐτὴν εἰδήσιν, ὅταν ὁ Ῥοβέρτος θὰ ἐλάμβανε τὸ δίπλωμα.

ΛΕΟΝΤ. Αἰ! τώρα θὰ τὸ ἔχει λάβει,

πάτερ μου. Αί εξετάσεις επρόκειτο να γίνουν εις τὰς 9, τώρα εἶνε 12 και ἐπρεπεν ἤδη νὰ ἦνε ἐδῶ· ἀλλὰ τὸ εὐλογημένον αὐτὸ παιδί εἶνε τόσοσ νωθρὸν εἰς ὅλα του τὰ πράγματα! Ἄν εἰξευρες πόσος καιρὸς παρήλθε διὰ νὰ μοῦ εἶπῃ ὅτι με ἠγάπα . . .

ΜΑΞ. Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὴν ἐκπληξίν του, ἐπειδὴ με νομίζει πτωχὸν και εἶνε πολὺ μακρὰν τῆς ιδέας ὅτι θὰ σοῦ δώσω προίκα λοιπὸν ἐνθυμήσου, πολυλογου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὀμιλήσης· και διὰ νὰ σὲ ἀναγκάσω νὰ σιωπῆς σὲ εἰδοποιῶ ὅτι διὰ κάθε λέξιν ἧτις ἐξέληθῃ ἀπὸ τὸ στόμα σου σχετικῶς πρὸς αὐτὸν τὸν γάμον θὰ σοῦ ἐλαττώσω τὴν προίκα κατὰ 1000 φράγκα.

ΛΕΟΝΤ. 1000 φράγκα διὰ κάθε λέξιν! Κλείω τὸ στόμα.

ΜΑΞ. Σήμερον θέλω νὰ εὐθυμήσωμεν προσεκάλεσα τὸν φίλον μου Ὀνοράτον και θὰ ὑπάγωμεν ὅλοι εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Παναγίας τοῦ Pilone διὰ νὰ φάγωμεν τὸν νωπὸν ἰχθὺν τοῦ Πάδου.

ΛΕΟΝΤ. Εἶμαι τόσοσ ἐκπεπληγμένη, ὥστε μοῖ φαίνεται ὡσάν νὰ ἀναγινώσκω διήγησιν Ἀραβικῶν μυθιστορημάτων. (Ἦχος κωδωνίσκου). Ἄ! σημαίνουσι.

ΜΑΞ. Θὰ ἦνε ὁ Ὀνοράτος.

ΛΕΟΝΤ. (Ἐκ τοῦ ἐξώστου) Ὅχι· εἶνε ὁ Ροβέρτος (ἀνοίγει).

ΜΑΞ. Ἐνθυμήσου λοιπὸν. Κάθε λέξιν χίλια φράγκα.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ και οἱ ἀνωτέρω.

ΜΑΞ. Προσκυνῶ τὸν κύριον διδάκτορα!

ΛΕΟΝΤ. Κύριε διδάκτωρ! Εἴσθε ἀκόμη ἢ δὲν εἴσθε;

ΡΟΒ. Ναί, φίλοι, εἶμαι, εἶμαι.

ΛΕΟΝΤ. Καλὰ ὦρα, ἐτελείωσε και αὐτό. Ἐπῆγαν καλὰ αἱ εξετάσεις;

ΡΟΒ. Ἐξαίρετα.

ΛΕΟΝΤ. Εὖγε! Τώρα λοιπὸν ἀξίζετε ἐν βραβεῖον και θὰ σᾶς τὸ δώσω ἐγὼ με μίαν μεγάλην μεγάλην εἰδήσιν. Μάθετε ὅτι . . .

ΜΑΞ. (Πρὸς τὸν Λεοντίναν σιγῇ) Μένουσι 79 χιλιάδες.

ΛΕΟΝΤ. (Ἄχ! ἀλλοίμονόν μου! τὸ ἐπλησμονῆσα).

ΡΟΒ. Ἐχετε μίαν καλὴν εἰδήσιν δι' ἐμε, Λεοντίνα; Και ποίαν τάχα;

ΛΕΟΝΤ. Δὲν εἰξεύρω τίποτε, δὲν εἰξεύρω τίποτε, ἐρωτήσατε τὸν παπάκη.

ΡΟΒ. Λοιπὸν, κύριε Μάξιμε, τί τρέχει;

ΜΑΞ. Τίποτε· ἤθελα νὰ ἐρωτήσω, ἀν ἀνεπτύξατε καλῶς τὴν θέσιν σας;

ΡΟΒ. Δὲν τὴν ἀνεπτύξα ἐγὼ, ἐγὼ τὴν συνέθεσα.

ΛΕΟΝΤ. Δὲν εἶνε ἀλήθεια, μὴ τὸν πιστεύετε. Ὁ πατήρ ἤθελε νὰ σᾶς εἶπῃ ἐν ἄλλο πράγμα.

ΜΑΞ. (σιγῇ) Μένουσι 78 χιλιάδες.

ΛΕΟΝΤ. Ἄχ! κατρηραμένη γλώσσα! θέλω νὰ τὴν ῥάψω.

ΡΟΒ. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους τί παιγνίδιον εἶνε αὐτό; Ἀμφότεροι ἔχετε ὕφος τι μυστηριῶδες . . .

ΜΑΞ. Ἔστω· θὰ ἐπιβραχύνω τὰ δεινὰ σας. Εἰπέτε μοι, ἔχετε πάντοτε τὴν αὐτὴν πρόθεσιν ὡς πρὸς τὴν Λεοντίναν μου;

ΡΟΒ. Και τί τάχα σᾶς κάμνει ν' ἀμφιβάλλετε;

ΜΑΞ. Αἴ! Αἴ! ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς βαθμὸς ὃν ἀπεκτίσατε. Τώρα σεις εἴσθε διδάκτωρ τὰ νομικὰ, ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἦσθε δικηγόρος . . . Εἶνε ἀληθὲς ὅτι σᾶς λείπει ἀκόμη τὸ γραφεῖον . . .

ΛΕΟΝΤ. Ἀλλὰ θὰ εὐρεθῆ, μάλιστα . . .

ΜΑΞ. (σιγῇ) Μένουσι 77 χιλιάδες.

ΛΕΟΝΤ. (Θὰ κάμω καλὰ ν' ἀποσυρθῶ, ἄλλως . . . .) (ἔτοιμάζεται ν' ἀναχωρήσῃ).

ΜΑΞ. Στάσου, Λεοντίνα! ποῦ πηγαίνεις;

ΛΕΟΝΤ. Φεύγω, διὰ νὰ μὴ πληρώσω παραπολλοὺς φόρους.

ΜΑΞ. Ἀκουσε πρῶτον τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Ροβέρτου.

ΡΟΒ. Κύριε, ἡ ἀπόκρισίς μου δὲν δύναται νὰ ἦνε ἄλλο ἢ ἐπιπληξίς. Πιστεύετε ὅτι ἐπειδὴ εἶμαι διδάκτωρ και ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἦμαι δικηγόρος, ἔπαυσα νὰ ἦμαι ἄνθρωπος τίμιος;

ΜΑΞ. Θεὸς φυλάξοι! Ἀλλὰ σήμερον βλέπει τις τόσοσ οἰτινες πρῶτα δὲν ἦσαν τίποτε και τώρα ἐπειδὴ ἀπέκτησαν τιμὰς και θέσεις ἔγιναν ὑπερήφανοι και προσποιῶνται

μάλιστα βτι δὲν γνωρίζουσι τοὺς παλαιούς των φίλους ὅταν τοὺς συναντῶσιν εἰς τὸν δρόμον!

ΡΟΒ. Εἶνε παραπολὺ ἀληθὲς! Ὅμως αὐτοὶ εἶνε ὄντα ταπεινὰ τὰ ὅποια διὰ τῶν τιμῶν και ἐπαγγελμάτων ἄτινα ἀποκτῶσι δὲν θὰ ὑψωθῶσι ποτὲ ἀπὸ τοῦ βορβόρου ἐξ οὗ ἐξῆλθον. Ἀπ' ἐναντίας ὁ τίμιος ἄνθρωπος δὲν ἀλλάσσει αἰσθήματα μεταβάλλον τύχην. Ἐγὼ ἠγάπησα τὴν θυγατέρα σας πτωχὸς ὢν φοιτητῆς και ἂν ἔμελλα ὁμως μίαν ἡμέραν νὰ γίνω ἐκατομμυριούχος — ὁ Θεὸς νὰ με κρατῆ μακρὰν ἀπὸ τοιαύτην δυστυχίαν — θὰ ἐξακολουθῶ νὰ τὴν ἀγαπῶ με ἴσον, μάλιστα με μεγαλειτερον πάθος.

ΛΕΟΝΤ. (σιγῇ) (Ἄχ! παπὰ, ἄφες με νὰ ὀμιλήσω, εἰδεμὴ σκαζῶ!)

ΜΑΞ. Ναί! ὀμιλήσε λοιπὸν· τώρα σοὶ τὸ ἐπιτρέπω.

ΛΕΟΝΤ. Ἀληθῶς;

ΜΑΞ. Ἀληθῶς.

ΛΕΟΝΤ. Και ἀφαιρῆς τὸν φόρον;

ΜΑΞ. Ἀφαιρῶ τὸν φόρον.

ΛΕΟΝΤ. Ἄ! τώρα κενῶν ὄλην τὴν ὑπόθεσιν χωρὶς ν' ἀναπνεύσω. Μάθετε λοιπὸν ὅτι ὁ παπάκης μου μίαν φορὰν και ἓνα καιρὸν ἦτο πλούσιος, ἀλλὰ τότε ἐγὼ ἤμην μικροῦτσικη και προῖξ δὲν ἐχρειάζετο, και ἔπειτα εἴσθε μικροῦτσικος και σεις· ἔπειτα ὅπως μία χρεωκοπία μᾶς ἔρριψε κάτω και τότε ὁ πατέρας ἐπενόησε τὴν Κισωτὸν τοῦ Νῶε και ἔβαλε μέσα ἓνα σκύλον, ἓνα γάττον, μίαν ἀρκτον, ἓνα λέοντα, ἓνα βινόκερων και ἓνα ἐλέφαντα και ἤρχισε νὰ περιοδεύῃ τὸν κόσμον και τὰ ζῶα του ἐδίδασκον τοὺς ἄνθρώπους. Ἀλλὰ εἰς τὴν Ἰταλίαν δὲν ἐκέρδησε χρήματα, ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν ᾤθελε νὰ ἐξημερωθῆ και τότε ὁ παπάκης ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν και εὗρεν ἓνα μεγάλον φιλόσοφον ὁ ὅποιος ἠγόρασε τὴν Κισωτὸν τοῦ Νῶε, και ὁ κύριος Ὀνοράτος ἦτο διαχειριστῆς τῶν κεφαλαίων και εἶνε 80,000 φράγκα πρὸς ἀγορὰν τοῦ γραφείου τοῦ δικηγόρου Ρικκάρδη, ἐπειδὴ τώρα σεις εἴσθε διδάκτωρ και ἐγὼ εἶμαι διδασκαρῆσσα, ἐπειδὴ θὰ ὑπανδρευθῶμεν, τὸ εἰξεύρετε; θὰ ἐτοιμάσατε ὅλα σας τὰ πράγματα, και σπεύσατε ἐπειδὴ βιάζομαι, και μὴ μοῦ κάμετε

ἀπὸ τὰ συνειθισμένα σας, εἰδεμὴ ἀλλοίμονόν σας. Ἐκαταλάβετε; ὀμιλήσα ἔαστερα; ἀρκεῖ τόσοσ; . . . Οὐφ! ἰδρῶσα ὄλη!

ΡΟΒ. Σοὶ ὁμολογῶ, ἀγαπητῆ Λεοντίνα, ὅτι δὲν ἐνόησα ὄλων διόλου τίποτε.

ΛΕΟΝΤ. Ἐχετε λοιπὸν κολοκυθένιον κεφάλι ἀφ' οἴτου σᾶς ἔκαμαν διδάκτορα! Ἀλλοτε με κατελαμῆνεντε και ὅταν ἐσιώπων, τώρα δὲν με ἐννοεῖτε οὔτε ὅταν ὀμιλῶ. Δὲν ἀκούετε ὅτι ὁ πατέρας μοῦ δίδει 80 χιλιάδας φράγκα διὰ προίκα και ὅτι θὰ στεφανωθῶμεν εἰς τρεῖς ἡμέρας;

ΜΑΞ. Ἐγὼ δὲν εἶπα εἰς τρεῖς οὔτε εἰς τέσσαρας.

ΛΕΟΝΤ. Ἀλήθεια, εἶπερ εἰς δύο.

ΡΟΒ. Ἀλλὰ, κύριε Μάξιμε, αὐτὰ ὅλα εἶνε ἀστεϊότης.

ΛΕΟΝΤ. Ἀστεϊότης; Εἴσθε ἀπιστος καθὼς ὁ ἅγιος Θωμᾶς· θέλετε διὰ νὰ βεβαιωθῆτε νὰ χῶσετε τὴν μύτην σας. Ὁ πατέρας σᾶς δίδει 80,000 φράγκα διὰ ν' ἀγοράσητε τὸ γραφεῖον τοῦ δικηγόρου Ρικκάρδη. Μὴ θέλετε νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ τραγουδιστά;

ΡΟΒ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸν, ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω τόσοσ μεγάλην εὐτυχίαν.

ΛΕΟΝΤ. Ὡ! πῶς θυμῶν! Εὐρίσκεται εἰς τὸν κόσμον κανεὶς ἄνθρωπος πλέον ἐπίμονος και πλέον πεισματάρης ἀπὸ αὐτόν; Ἐχασα τὴν ὑπομονὴν μου, δὲν ἠμπορῶ ἄλλο.

ΜΑΞ. Ἠσύχασε, Ἠσύχασε· και σὺ, Ροβέρτε, πείσθητι ὅτι ὅσα εἶπεν ἡ κόρη μου εἶνε ἡ γυμνὴ ἀλήθεια. Τὰ χρήματα πρὸς ἀγορὰν τοῦ γραφείου τοῦ δικηγόρου Ρικκάρδη ὑπάρχουσι και ἀποτελοῦσι τὴν προίκα τῆς Λεοντίνας.

ΡΟΒ. (Ἀλλοίμονόν μου! Παρεφρόνησε μίαν φορὰν· εἶνε ἀμφιβολία ὅτι περιέπεσεν εἰς ὑποτροπήν;)

ΜΑΞ. Με τὴν σημειῶσιν ὅτι ἐπὶ τοῦ γραφείου θὰ ἐξασφαλίσητε τὴν προίκα.

ΡΟΒ. Με συγχωρεῖτε, ἀλλά . . .

ΛΕΟΝΤ. Ἰδὲ τον· δὲν τὸ πιστεύει, δὲν τὸ πιστεύει ἀκόμη.

ΡΟΒ. Με συγχωρεῖτε· τοῦτο προέρχεται ἐπειδὴ εἶχα πάντοτε τὴν ιδέαν . . .

ΜΑΞ. Ὅτι ἦμην πτωχὸς τις. Καίρομαι πολὺ τὸ ἔκαμα ἐπίτηδες διὰ νὰ ἦμαι βέβαιος ὅτι δὲν πλησιάζετε τὴν κόρην μου ἐκ συμφέροντος (βλέπων πρὸς τὸ κοινόν).

Τώρα, ἰδοὺ ἀνθρωπὸς τις ὅστις δύναται νὰ
σᾶς ἐξαγάγῃ ἀπὸ πάσης ἀμφιβολίας.

ΣΚΗΝΗ Γ.

ΟΝΟΠΑΤΟΣ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΟΝΟΡ. Καλὴν ἡμέραν, Μάξιμε — δε-
σποσύνη.

ΛΕΟΝΤ. (Λαμβάνουσα αὐτὸν ἐκ τοῦ
βραχιόνος καὶ φέρουσα ἐν βίᾳ ἀπέναντι
τοῦ Ροβέρτου). Κάμετέ μου μίαν στιγ-
μὴν τὴν χάριν νὰ εἴπητε εἰς αὐτὸν τὸν
κύριον ἂν ἦνε ἀλήθεια ἢ ὄχι ὅτι τὰ χρή-
ματα ὑπάρχουσι, καὶ εἰπέτε το δυνατὰ,
διὰ νὰ τὸ ἀκούσῃ.

ΟΝΟΡ. Ποῖα χρήματα;

ΛΕΟΝΤ. Αἱ 80,000 φράγκα, τὰς ὁποίας
ὁ πατήρ μου μοι προσδιορίζει ὡς προῖκα,
ὑπάρχουσιν ἢ δὲν ὑπάρχουσιν; (ὁ Ὀρορά-
τος παρατηρεῖ τὸν Μάξιμον).

ΜΑΞ. Ὁμίλησε, ὁμίλησε λοιπόν.

ΟΝΟΡ. Ναι, ὑπάρχουσι.

ΛΕΟΝΤ. Ἄ! ἦκουσε, κύριε, ὅπου δὲν
πιστεύεις; Τὸ λέγει ἓνας συμβολαιογράφος,
ἓνας ἀνθρωπὸς δημόσιος, ὅπου οἱ λόγοι του
ἰσοδυναμοῦσι μὲ μίαν μηχανάν. Τὸ πιστεύετε
τώρα;

ΡΟΒ. Μένω ξηρός.

ΛΕΟΝΤ. Μένω ξηρός! Καὶ εἶνε καὶ δι-
δάκτωρ! Καὶ ἔπειτα ἐξοδεύει ὁ κόσμος
ἀδίκᾳ τὰ χρήματά του διὰ νὰ σπουδάξῃ
τὰ παιδιὰ του εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

ΟΝΟΡ. Ἄ! λοιπὸν ὁ κύριος Ροβέρτος
ἔλαβεν ἤδη τὸ δίπλωμά του;

ΛΕΟΝΤ. Οὕτω μᾶς λέγει.

ΟΝΟΡ. Εὐγε! μοι προξενεῖ τόσῃν εὐχα-
ρίστῃσιν. Ἄς σφίγξωμεν τὰς χεῖρας, ἀγα-
πητέ μου συναδέλφε.

ΡΟΒ. Εὐχαριστῶ, κύριε, εὐχαριστῶ.

ΜΑΞ. Ἀγαπητέ μου Ὀνοράτε, σὺ ἤδη
πρὸ πολλοῦ γνωρίζεις τὰ σχέδιά μου. Εἰ-
ξεύρεις ὅτι μόνον τοῦτο περιέμενον διὰ νὰ
δώσω εἰς τὸν Ροβέρτον τὴν χεῖρα τῆς θυ-
γατρὸς μου. Τώρα λοιπὸν πρέπει νὰ σκε-
φθῶμεν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τοῦ
μέλλοντός των. Πιστεύεις νὰ ἀξίξῃ τὸ γρα-
φεῖον τοῦ δικηγόρου Ρικκάρδη τὸ ποσὸν
ὑπερ ζῆτεῖ δι' αὐτό;

ΟΝΟΡ. Βέβαια· εἶνε ἐξαίρετος ὑπόθεσις.

ΜΑΞ. Σοὶ φαίνεται ὅτι τὰ ἔσοδα θὰ
ἐπαρκῶσι διὰ τὴν εὐπρεπῆ δικτήρησιν τῶν
δύο νεογάμων;

ΛΕΟΝΤ. Καὶ ἀκόμη καὶ τῶν υἱῶν ὅπου
θὰ ἔλθωσι,

ΟΝΟΡ. Οὐδὲ ὅπως ἀμφιβάλλω, ἀρκεῖ μό-
νον ὁ κύριος Ροβέρτος νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἔρ-
γου μετ' ἀγάπης.

ΡΟΒ. Ἦθελον φανῆ ἀχάριστος πρὸς τὸν
θεὸν καὶ τοὺς φίλους μου φερόμενος ἄλλως·
πιστεύσατε λοιπὸν ὅτι ἡ ζωὴ μου ὀλόκλη-
ρος θὰ ἀφιερωθῇ εἰς τὰς ὑποθέσεις.

ΛΕΟΝΤ. Σιγά, σιγά. Θὰ ἀφιέρωσῃς εἰς
τὰς ὑποθέσεις ὅ,τι ἀρκεῖ καὶ τίποτε περισ-
σότερον. Ὡ! θὰ ἦτο ὄραϊον πρᾶγμα μὰ τὴν
ἀλήθειαν ἂν ἔμενα ἐγὼ εἰς μίαν γωνίαν διὰ
χάριν τῶν ὑποθέσεων.

ΡΟΒ. Καλὴ Λεοντίνα, μὴ φοβῆσαι, θὰ
ὑπάρχῃ καιρὸς δι' ὅλα καὶ δι' ὅλους.

ΛΕΟΝΤ. Ὡ εὐγε· αὐτὸ μὲ ἀρέσκει.

ΜΑΞ. Λοιπὸν πήγαινε, Ροβέρτε, πήγαινε
νὰ συνεννοηθῇς μετὰ τοῦ δικηγόρου καὶ κά-
μετε τὸ συμβόλαιον. Ἐπειτα ἐπίστρεψε ἀ-
μέσως διὰ νὰ πηγαίνωμεν νὰ προγευματί-
σωμεν εἰς τὴν Παναγίαν τοῦ Pilone.

ΡΟΒ. Νὰ παραγγείλω τὴν ἄμαξαν;

ΟΝΟΡ. Μὴ ἐνοχλῆσθε, τὴν παρήγγειλα
ἐγώ.

ΡΟΒ. Λοιπὸν καλὴν ἐντάμωσιν.

ΛΕΟΝΤ. Καὶ πρὸ πάντων τάχυνε (ὁ
Ροβ. φεύγει). Ἐγὼ πηγαίνω ν' ἀλλάξω,
δὲν πρέπει, πάτερ;

ΜΑΞ. Κάμε ὅπως θέλεις.

ΛΕΟΝΤ. (Ἐναγκαλιζομένη αὐτὸν)· Ὡ,
ἀγαπητότατε, ἀγαθώτατε δλων τῶν πατέ-
ρων (ἀποχωρεῖ εἰς τὸ δωμάτιόν της).

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΜΑΞΙΜΟΣ, ΟΝΟΠΑΤΟΣ.

ΜΑΞ. Σήμερον πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εὐ-
τυχίας μου δὲν λείπει ἄλλο παρά ἡ μακα-
ρίτις σύζυγός μου. Εὐτυχῆς σὺ ὅστις δὲν
ἀπώλεσε τὴν ἰδικήν σου.

ΟΝΟΡ. Σιώπα, σιώπα· θὰ ἦτο πολὺ καλ-
λίτερον ἂν εἶχα χάσει ἐγὼ τὴν σύζυγόν
μου καὶ ὄχι σὺ. Εἶνε δαιμονισμένη γυνὴ μὲ

τὴν ὁποῖαν δὲν δύναμαι πλέον νὰ συζήσω.
Ὁ οἶκός μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ διαβόλου εἶνε
δι' ἐμέ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Ἀναπνέω ὅταν δὲν
ἦμαι ἐντὸς αὐτοῦ.

ΜΑΞ. Αἶ, πτωχέ, τὸ εἰξεύρω· ἀλλὰ τί
νὰ κάμῃς; χρειάζεται ὑπομονή. Εἶνε ἡ μή-
τηρ τοῦ υἱοῦ σου.

ΟΝΟΡ. Τί νὰ κάμω! Καὶ αὐτὸς ἐκληρο-
νόμησεν ὅλα της τὰ ἐλαττώματα. Ὡ! ἂν
εἰξευρες, φίλε. . . . ἐκεῖνο τὸ παλαιόπαιδον
θὰ μὲ κάμῃ ν' ἀποθάνω ἐκ τῆς ἀπελπισίας.

ΜΑΞ. Σοὶ προσέξηνσεν ἴσως νέαν τινὰ δυ-
σαρέσκειαν;

ΟΝΟΡ. Γνωρίζεις καλῶς τὰς ἀπίστους
θυσίας ὅσας ἔκαμα διὰ τὸν ὄκνηρον ἐκείνον
ὅτε ἦτο μαζὺ μου ἐδῶ εἰς Ταυρίνον. Ὑπάρ-
χουσι ὅμως καὶ ἄλλαι θλιβερώτεροι τὰς ὁ-
ποίας σὺ δὲν εἰξεύρεις.

ΜΑΞ. Πτωχέ μου φίλε!

ΟΝΟΡ. Ἡ διαφθορά του προέρχεται ἐκ
τῆς γυναικὸς μου. Ἐκεῖνη ἠύνοιε τὰς ἀσω-
τίας του, ὑπέθαλπε τὰ ἐλαττώματά του,
ὑπερήσπιζε τὸν ἀνυπότακτον καὶ ἀνήσυχον
χαρακτήρα του· καὶ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην
ἠναγκάσθην νὰ τὸν ἀπομακρύνω ἀπὸ τῆς
οἰκογενείας. . . .

ΜΑΞ. Καὶ νὰ τὸν στείλῃς εἰς Φλωρεν-
τίαν παρά τινι τραπέζιτικῷ οἴκῳ.

ΟΝΟΡ. Ναι· ἔχων τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐκεῖ
ἤθελε φρονιμεῦσαι· ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἰδὲ τί
μοι γράφει ὁ φίλος ὃν ἐπαφόρτισα νὰ τὸν
ἐπιβλέπῃ (ἐγχειρίζει αὐτῷ ἐπιστολήν τινα)

ΜΑΞ. (ἀναγινώσκει)· Ὁ Ἐρνέστος ὑπέ-
σπεσε πάλιν εἰς τὴν συνήθη του παραλυ-
σοῖαν· ἠρωτεύθη μίαν χορεύτριαν, ἀμελεῖ
ν τὴν ἐργασίαν του καὶ καταχώνεται εἰς
ἠχρέην. Γράψατέ του, ἐπιπλήξατε αὐτὸν
ἐντόνω, ἄλλως σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἀπὸ στιγ-
μῆς εἰς στιγμήν θὰ περιπέσῃ εἰς μεγάλην
» τινὰ συμφοράν».

ΜΑΞ. (Ἀποδίδων αὐτῷ τὴν ἐπιστολήν)
Πρὸ πόσου καιροῦ ἔλαβες αὐτὸ τὸ γράμμα;

ΟΝΟΡ. Πρὸ 5 ἢ 6 ἡμερῶν.

ΜΑΞ. Καὶ ἔγραψες εἰς τὸν υἱόν σου;

ΟΝΟΡ. Ναι, ἀλλ' οὔτε μὲ ἤξιωσεν ἀπαν-
τήσεως. Ἐγραψεν ὅμως εἰς τὴν μητέρα του,
ἥτις καὶ μὲ κατηγόρησε διὰ τὴν σκληρό-
τητά μου.

ΜΑΞ. Ἀνακάλεσέ τον.

ΟΝΟΡ. Δὲν θὰ ἔλθῃ.

ΜΑΞ. Ἄφες τον ἄνευ χρημάτων.

ΟΝΟΡ. Θὰ παίξῃ καὶ θὰ μᾶς κάμῃ ἰσο-
ρίαις.

ΜΑΞ. Βέβαια· ἔχεις δίκαιον.— Ἀπὸ ἓνα
νέον ἐλαττωματίαν ἔχοντα εἰς τὰ πλευρά
του μίαν βδέλλαν τοιαύτης φύσεως; δὲν
πρέπει νὰ περιμένη τις παρὰ τοῦτο.

ΟΝΟΡ. Φίλε μου, χάνω τὸ λογικόν μου.

ΜΑΞ. Ἐγὼ θὰ σὲ συνεβούλευα νὰ μετα-
βῆς ὁ ἴδιος εἰς Φλωρεντίαν διὰ νὰ βεβαιω-
θῆς περὶ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τῶν
πραγμάτων.

ΟΝΟΡ. Δὲν δύναμαι. Αἱ ὑποθέσεις τοῦ
γραφεῖου μου δὲν μοι τὸ ἐπιτρέπουν.

ΜΑΞ. Λοιπὸν ἔχε ὑπομονὴν ἕως οὗ
ὑπανδρεύσω τὴν θυγατέρα μου καὶ ἔπειτα
μεταβαίνω ἐγώ. Ὁ Ἐρνέστος ὑποτάσσεται
εἰς ἐμέ· θὰ ὁμιλήσω ἔξαστερα.

ΟΝΟΡ. Ἄ! θὰ σοῦ ἦμαι πολὺ ὑπό-
χρεως. Ἀρκεῖ νὰ ἦνε καιρὸς ἀκόμη.

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΛΕΟΝΤΙΝΑ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΛΕΟΝΤ. Πάτερ, πάτερ, ἡ ἄμαξα εἶνε
εἰς τὴν θύραν, ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ Ροβέρτος,
ὅπου πάντα χασομερᾷ, δὲν ἐπέστρεψεν
ἀκόμη.

ΜΑΞ. Ἀλλὰ τί διάβολον θέλεις; μὴ
γὰρ ἔχει πτερὰ νὰ πετάξῃ;

ΛΕΟΝΤ. Ὁ δικηγόρος Ρικκάρδης κατ-
οικεῖ ἐδῶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δρόμου· ἐγὼ
θὰ εἶχα ὑπάγει καὶ θὰ εἶχα γυρίσει τοῦ-
λάχιστον δέκα φορές.

ΜΑΞ. Ἀνάπτεις εὐκολώτερα ἀπὸ τὸ
φῶσφορον. Φοβεῖσαι ἴσως μὴ φύγῃ ἀπὸ τὴν
θέσιν της ἡ Παναγία τοῦ Pilone.

ΛΕΟΝΤ. Ἡ Παναγία δὲν φεύγει, ἀλλὰ
φεύγουσιν αἱ ὄραι· καὶ ἔπειτα θυμῶν νὰ
τὸν ἔλεπω τόσον ναυθρόν.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΡΟΒ. Ἰδοῦ, ἐπέστρεψα.

ΛΕΟΝΤ. Μοί φαίνεται δὲ νὰ ἦτο καιρός· ἀνεχωρήσατε πρὸς 4½ ὥρας.

ΡΟΒ. Μιᾶς ὥρας καὶ ἡμισείας! Παρῆλθον 20 ἢ 25 λεπτά τὸ περισσότερον.

ΛΕΟΝΤ. Δὲν εἶνε ἀληθές· παρτήρησα τὸ ὥρολόγιον.

ΜΑΞ. Ποῖον;

ΛΕΟΝΤ. Τὸ ἰδικόν μου. Εἶνε ἐδῶ (δεικνύει τὸ στήθος της). Δὲν φαίνεται, ὅμως ὑπάρχει καὶ πηγαίνει καλά.

ΜΑΞ. Λοιπὸν, Ῥοβέρτε, ἐσυμφώνησες;

ΡΟΒ. Τὰ πάντα. Αὐριον τὸ πρῶν πηγαίνω τὰ χρήματα εἰς τὸν κύριον Ῥικκάρδην καὶ υπογράφωμιν τὸ συμβόλαιον.

ΛΕΟΝΤ. Αὐριον; Καὶ διὰ τί ὄχι ἀπόψε;

ΡΟΒ. Ἐπειδὴ τὴν νύκτα τοιαῦται ὑποθέσεις δὲν γίνονται.

ΛΕΟΝΤ. Αἱ ὑποθέσεις, ὅταν ἦνε βία, γίνονται καὶ ἡμέραν καὶ νύκτα, κάθε ὥραν.

ΜΑΞ. Ἄς πηγαίνωμιν λοιπὸν φέρουσι τὸν πῖλόν σου καὶ μὴ χρονοτριβῶμιν πλέον.

ΛΕΟΝΤ. (Φοροῖσα τὸν πῖλον). Εἶμαι ἔτοιμος, κύριε δικηγόρε, δότε μοι τὸν βραχιόνά σας. Ἀρχίσατε νὰ περιποιῆσθε τὴν κυρίαν σύζυγόν σας.

ΡΟΒ. Πολὺ εὐχαρίστως (δίδει αὐτῇ τὸν βραχιόνά· ὁ Μάξιμος καὶ Ὁνοράτος φοροῦσι τοὺς πῖλους καὶ ἅπαντες ἐτοιμάζονται ν' ἀπέλθωσι).

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

Ο ΔΙΑΝΟΜΕΥΣ ΤΟΥ ΘΙΑΕΓΡΑΦΕΙΟΥ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΔΙΑΝ. Σὰς παρακαλῶ, ἐδῶ εἶνε ὁ συμβολαιογράφος Ὀνέστης;

ΟΝΟΡ. Ἐγὼ εἶμαι.

ΔΙΑΝ. Ἐχω τηλεγράφημα δι' ὑμᾶς. Ἡ κυρία σύζυγός σας δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ δεχθῆ καὶ μὲ διεύθυνεν ἐδῶ.

ΟΝΟΡ. Τηλεγράφημα!

ΛΕΟΝΤ. (Κάποια νέα σκοτοῦρα!)

ΜΑΞ. (Νέα συμφορά!)

ΟΝΟΡ. (Λαμβάνων τὸ τηλεγράφημα, πρὸς τὸν διανομέα). Πολὺ καλά, εὐχαριστῶ.

ΔΙΑΝ. Τὴν ἀπόδειξιν.

ΟΝΟΡ. Ἐχεις δίκαιον.

ΜΑΞ. Λεοντίνα, τρέξε νὰ φέρῃς τὸ μελανοδοχεῖον.

ΛΕΟΝΤ. (Πόσον ἐνοχλητικὸς εἶνε μὲ αὐτὸ τὸ τηλεγράφημά του) (φεύγει).

ΜΑΞ. Ἄνοιξε νὰ ἰδῶμεν.

ΟΝΟΡ. Ὅχι· πρόσμεινε πρῶτα νὰ ἀπολύσωμιν τὸν διανομέα.

ΛΕΟΝΤ. Ἴδου τὸ μελανοδοχεῖον. Διὰ χάριν σας ἐλέρωσα ἐν χειρόκτιον.

ΜΑΞ. Μικρὸν τὸ κακόν· σοῦ ἀγοράζω ἐν ἄλλο ζεύγος.

ΟΝΟΡ. (ὑπογράφει). Λάβε.

ΔΙΑΝ. Δουλὸς σας (φεύγει).

ΛΕΟΝΤ. Πηγαίνωμιν λοιπὸν τώρα ἢ δὲν πηγαίνωμιν;

ΜΑΞ. Ἐχε ὑπομονὴν ν' ἀναγνώσῃ ὁ Ὀνοράτος τὸ τηλεγράφημά του.

ΛΕΟΝΤ. Δύναται πολὺ καλά νὰ τὸ ἀναγνώσῃ καὶ εἰς τὴν ἀμάξαν.

ΟΝΟΡ. (Μετὰ δισταγμὸν ἀνοίγει.) Ἄχ! δυστυχία μου, δυστυχία μου! (φεύγει).

ΜΑΞ. Ὀνοράτε... ἀκούσον... Ὀνοράτε.

ΛΕΟΝΤ. Ἄφες τον νὰ πηγαίη.

ΜΑΞ. Ἐλαβε βέβαια κάποιαν θλιθεράν εἰδησιν περὶ τοῦ υἱοῦ του· δὲν δύναται νὰ τὸν ἐγκαταλείψω εἰς αὐτὴν τὴν κρίσιμον στιγμήν. Ῥοβέρτε, ἔλθέ.

ΛΕΟΝΤ. Ποῦ;

ΜΑΞ. Τρέχω εἰς τοῦ φίλου μου, καὶ αὐτὸς δὲν δύναται νὰ μείνῃ μόνος μὲ σέ.

ΡΟΒ. Πολὺ σωστὸν.

ΛΕΟΝΤ. Ἀλλοίμονόν μου! Καὶ ἡ Παναγία τοῦ Πίλωνε καὶ τὸ νοπὸν ὀψάριον;

ΜΑΞ. Τὸ τρίγομιν μίαν ἄλλην ἡμέραν.

ΡΟΒ. Χαῖρε... ὑπομονὴ καὶ καλὴν ἀντάμωσιν. (φεύγει μετὰ τοῦ Μαξίμου).

ΛΕΟΝΤ. Ὑπομονή! Κολοκύθια μὲ τὴν βίγανη! Ὁ διάβολος νὰ πάρῃ τὸν τηλεγράφων καὶ ἐκεῖνον ὅπου τὸν ἐπενόησεν. Αὐτὸς ὁ κατηραμένος συμβολαιογράφος εἶνε κακοῖσκιωτος. Κάθε φορὰ ὅπου ἔλθῃ εἰς τὸ σπίτι μου συμβαίνει κάποια δυστυχία. Μίαν ἡμέραν μοῦ ἔφυγε τὸ καναρίνι, μίαν ἄλλην μοῦ ἐφόρησεν ἡ γάττα, μίαν ἄλλην ἔχυσα τὸ λάδι ἐπάνω εἰς τὸ ὠραιόν μου μεταξωτὸν φόρεμα, τώρα μοῦ στέλλει εἰς τὸν γέρω ἀνεμὸν τὴν διασκέδασιν. Στοιχηματίζω ὅτι μίαν ἄλλην φορὰν μοῦ κάμνει νὰ διαλυθῇ ὁ γάμος (εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιόν της).

Τέλος τῆς πρώτης πράξεως.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Δωμάτιον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ὀνοράτου.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΟΝΟΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΜΑΡΘΑ.

ΟΝΟΡ. (Βηματίζει μίαν τεταραγμένον κρατῶν τὸ τηλεγράφημα ἀπὸ χεῖρας. Ἡ Μάρθα κάθηται πλέκουσα περικνημίδας). Δὲν ἐκλείσα ἑμᾶτι ὅλην τὴν νύκτα. Αὐτὸς ὁ ἐλεεινὸς τηλεγράφος μ' ἐδούθησεν εἰς ἀπελπισίαν (ἀναγινώσκει) «Ἐτοιμασθῆτε ἀπελθεῖν εὐθὺς Φλωρεντίαν φέρετε μαζ' ἢ ὅσα ἔδυνατὸν χρήματα. Ἐρνήστος ἐκτεθειμένος νεῖς μέγαν κίνδυνον... Γράμμα κατόπιν». Τὸ καταλαμβάνεις;

ΜΑΡ. Ναί, ναί... θέλεις νὰ μὴ τὸ ἔχω καταλάβει; Ἐπειτα ἀπὸ χθὲς δὲν κάμνεις ἄλλο παρὰ νὰ μὲ διασκεδάξῃς ἀναγινώσκων αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα.

ΟΝΟΡ. Τώρα περιμένω μὲ ἀγωνίαν τὴν ἐπιστολήν.

ΜΑΡ. Καὶ ὅμως μὲ ὅλην σου τὴν βίαν ὁ γραμματοκομιστής δὲν θὰ σοῦ τὴν φέρῃ βέβαια πρὸς τῆς ὥρας τῆς διανομῆς. Τώρα εἶνε ἐννεὰ ἔχε ὑπομονήν.

ΟΝΟΡ. Ἄν εἰξευρα τοῦλάχιστον περὶ τίνος πρόκειται! κατὰ ποῖον τρόπον ἐξέτεθῃ ἐκεῖνος ὁ ἄθλιος!

ΜΑΡ. Τὸ γράμμα θὰ τὸ εἶπῃ.

ΟΝΟΡ. Θαυμάζω μὲ σὴ ὅποια εἶσαι μήτηρ του καὶ θεωρεῖς τὸ πρᾶγμα μὲ τὴν ἀταραξίαν.

ΜΑΡ. Τί ὠφελεῖ — συλλογίζομαι — νὰ ἀπελιπίζωμαι, νὰ κάμνω θόρυβον καὶ νὰ διασαλπίζω εἰς τοὺς γείτονας τὰ συμπεροντά μας; Γίνονται τὰ πράγματα χωρὶς πολλὰς φωνάς. Ἄν ὁ Ἐρνήστος ἐξετέθη εἰς χρέη, ἀνάγκη νὰ τὰ πληρώσωμιν. Σκέψου καλλίτερον νὰ ἐτοιμάσῃς τὰ χρήματα, ὅπως σὲ εἰδοποιεῖ τὸ τηλεγράφημα.

ΟΝΟΡ. Σὲ εἰδοποίησα ὅτι δὲν πληρῶνω τίποτε.

ΜΑΡ. Αἱ! χωρατεύεις;

ΟΝΟΡ. Χωρατεύω; Ὅα ἰδῆς ἂν χωρατεύω.

ΜΑΡ. Σοῦ ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ πληρώσῃς ὅλα ἕως τὸ τελευταῖον λεπτόν.

ΟΝΟΡ. Νομίζεις ὅτι ἔχω τὴν ὄρεξιν νὰ καταστραφῶ διὰ τὴν παραλυσίαν ἐνὸς κακοῦ ὑποκειμένου;

ΜΑΡ. Τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς εἶνε υἱός σου.

ΟΝΟΡ. Ἴδικός σου, καὶ ὄχι ἰδικός μου.

ΜΑΡ. (Ἐγείρεται οὐχὶ μὲν ἐκτὸς ἑαυτῆς, ἀλλ' ἀπειλητικῇ). Τί θέλεις νὰ εἶπῃς; Ἐξηγήσου...

ΟΝΟΡ. Λέγω νὰ εἶπω ὅτι εἶνε υἱός σου διότι σοῦ ὁμοιάζει καθ' ὅλα.

ΜΑΡ. Ἀνθρώπε σκληρὲ!

ΟΝΟΡ. Γύναι ἄκριτος!

ΜΑΡ. Τίγρις!

ΟΝΟΡ. Δαιμόνιον!

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Ἡ ΘΥΡΩΡΟΣ φέρουσα ἐπιστολήν καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΘΥΡ. Μὲ συμπάθειον ὅπου σὰς διακόπτω. Αὐτὸ εἶνε τὸ γράμμα ὅπου ἐπεριμένετε μὲ τὴν ἀνυπομονησίαν;

ΜΑΡ. Πόθεν ἔρχεται;

ΘΥΡ. Ἐγὼ δὲν εἰξεύρω νὰ διαβάσω νάτο, ἰδέτε το.

ΜΑΡ. (Λαμβάνουσα αὐτὸ μετ' ἀδιαφορίας) Ναί! αὐτὸ εἶνε.

ΟΝΟΡ. Δός μοι το.

ΜΑΡ. Μίαν στιγμὴν δὲν εἶνε δὰ τότε βία. Ὅα σοῦ τὸ δώσω ὅταν νομίσω κατάλληλον.

ΟΝΟΡ. (Πρὸς τὴν θυρωρὸν). Πήγαινε.

ΘΥΡ. Ἐπλήρωσα 20 λεπτά, ἐπειδὴ τὸ γράμμα εἶνε χωρὶς γραμματόσημον.

ΟΝΟΡ. Ἴδου (τῇ δίδει νόμισμα τι).

ΘΥΡ. Τώρα σὰς φέρω τὸ ὑπόλοιπον.

ΟΝΟΡ. Δὲν πειράζει, κράτησέ το.

ΘΥΡ. Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ. (καθ' ἑαυτήν). Ἐνα φράγκον δι' ἑνα γράμμα. Βέβαια θὰ τοῦ ἦνε παλὺ κατεπίγον (φεύγει).

ΟΝΟΡ. Δός μοι αὐτὸ τὸ γράμμα.

ΘΥΡ. (Ἐπιστρέφουσα). Συμπάθειον ἂν σὰς διακόπτω — θέλετε σήμερον τὴν ἐφημερίδα;

ΟΝΟΡ. Ὄ! μὴ μᾶς ἐνοχλήσῃς.

MAP. Έχε δὰ τρόπους! διὰ τί κακομεταχειρίζεσαι αὐτὴν τὴν καλὴν γυναῖκα ἢ ὅποια θέλει νὰ σοῦ προσφέρει μίαν ὑπηρεσίαν. (πρὸς τὴν θυρωρὸν) Φέρε λοιπὸν τὴν ἐφημερίδα, θὰ μοῦ κάμης χάριν.

ΘΥΡ. Διὰ σὰς, κυρία Μάρθα, θὰ ἔμβαινα καὶ εἰς τὴν φωτιὰν μέσα, φθάνει νὰ τὸ ἠθέλετε (φεύγει).

MAP. (Δίδουσα τῷ Ὀροράτῳ τὴν ἐπιστολήν). Δάθε.

ONOP. (Τὴν λαμβάνει, τρέμει καὶ δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ τὴν ἀνοίξῃ) Βλέπεις πῶς τρέμω; δὲν ἔχω θάρρος· ἀνοιξέ τιν σὺ.

MAP. Βίσαι πλέον μικρόψυχος ἀπὸ ἐν μικρὸν παιδίον (λαμβάνει τὴν ἐπιστολήν καὶ ἀναγινώσκει σιγαλά).

ONOP. (Τὴν παρατηρεῖ τρέμων). Εἰπέ μοι τὸ πᾶν, μὴ μοῦ κρύψῃς τὴν ἀλήθειαν. Ἐπιλονεύκησε μὲ κανένα; ἐμονομάχησε; .. ἐπλήγωσεν, ἐφόνευσε κανένα; ..

MAP. (Ἐν πλήρει ἀταραξίᾳ) Μπαμπάμπά.

ONOP. Ἡπάτησέ τινα εἰς τὸ παιγνίδιον;

MAP. Οὔτε. Μόνον ἐπλαστογράφησε κατὶ συναλλαγματικῆς.

ONOP. Θεέ μου! Ὁ υἱός μου πλαστογράφος!

MAP. Σσσε ... χαμήλωσε τὴν φωνὴν σου.

ONOP. Πλαστογράφος!

MAP. Τώρα ὅ,τι ἔγινεν ἔγινεν.

ONOP. Καὶ ποίου εἶνε αἱ συναλλαγματικαί;

MAP. Τοῦ τραπεζίτου, τοῦ προϊσταμένου του.

ONOP. Ἄτιμος! Νὰ προδώσῃ τὸν κύριόν του τὸν ἴδιον! ..

MAP. Αὐτὸν ἢ ἄλλον τὸ ἴδιον εἶνε.

ONOP. Καὶ τί λέγει τὸ γράμμα;

MAP. Ὅτι ἡ ὑπόθεσις θὰ μείνῃ κρυφὴ, ἔως οὐ τρέξῃς εὐθὺς εἰς τὴν Φλωρεντίαν μὲ τὰ χρήματα πρὸς πληρωμὴν τῶν συναλλαγματικῶν. Βλέπεις ὅτι ὑπάρχει θεραπεία.

ONOP. Καὶ πόσα χρειάζονται;

MAP. Ἐννενηκότα χιλιάδες φράγκα.

ONOP. Θεέ μου!

MAP. Τί εἶνε;

ONOP. Ποῦ θέλεις νὰ εὕρω ἐγὼ ἐννενηκότα χιλιάδας φράγκα;

MAP. Διαχειρίζεσαι τόσα χρήματα ὅλην τὴν ἡμέραν!

ONOP. Τὰ χρήματα ὅσα διαχειρίζομαι εἶνε κατατεθειμένα ἀπὸ τοὺς πελάτας μου.

MAP. Τὸ ἴδιον εἶνε.

ONOP. Πῶς εἶνε τὸ ἴδιον;

MAP. Δάθε ὀλίγα ἀπὸ τοῦ ἐνός καὶ ὀλίγα ἀπὸ τοῦ ἄλλου καὶ κανεὶς δὲν θὰ τὸ καταλάβῃ.

ONOP. Ἀλλὰ σὺ ἐτρελλάθης.

MAP. Δὲν λέγω δὲ νὰ τὰ κλέψῃς; ὀλίγα ὀλίγα θὰ τὰ ἀποδώσῃς.

ONOP. Καὶ ἂν ἀπέθνησκον;

MAP. Τότε δὲν θὰ ἐφροντίζεις πλέον σὺ δι' αὐτὰ, ἀλλὰ ἐγώ.

ONOP. Νὰ κρατήσω αὐθαιρέτως τὴν περιουσίαν τῶν πελατῶν μου; ..

MAP. Προτιμᾶς λοιπὸν νὰ συλληφθῇ ὁ υἱός σου καὶ νὰ δικασθῇ ὡς κλέπτης;

ONOP. ὦ! σιῶπα!

MAP. Τὸ κακὸν θὰ ἦτο ἂν δὲν ὑπῆρχον χρήματα, ἀλλὰ ὑπάρχουν.

ONOP. Ὅχι, δὲν ὑπάρχουν.— αὐτὰς τὰς ἡμέρας πολλοὶ ἀπέσυραν μεγάλα ποσὰ καὶ τὸ ταμεῖον σχεδὸν ἐξηντλήθη.

MAP. Ὑπάρχουν αἱ ἑκατὸν χιλιάδες φράγκα τοῦ Μαξίμου.

ONOP. Τοῦ τὰς ἀπέδωκα.

MAP. Δὲν εἶνε ἀλήθεια, τὰς εἶδα ἐγὼ πρὸ ὀλίγου εἰς γραμματίαι τοῦ ταμεῖου.

ONOP. Εἶνε ὡς νὰ εἶχαν ἀποδοθῆ, θὰ ἔλθῃ μετ' ὀλίγον νὰ τὰς παραλάβῃ, ἐπειδὴ τὰς ἔχει προσδιορίσει ὡς προῖκα τῆς θυγατρὸς σου, ἥτις αὐτὰς τὰς ἡμέρας ὑπανδρεύεται.

MAP. Πολλὴ ὥρα! Ἡ κόρη τοῦ φίλου σου θὰ ἦνε εὐτυχησμένη, καὶ ὁ υἱός μας θὰ πηγαίνοι εἰς τὴν φυλακὴν! Ὁ Μάξιμος θὰ γελά καὶ σὺ θὰ κλαίῃς, σὺ ὁ ὅποιος τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς εἶσαι ὁ αἰτίος τῆς περιουσίας του.

ONOP. Ἐγὼ ἕκαμια δι' ἐκεῖνον ὅ,τι θὰ ἕκαμνα καὶ διὰ κάθε ἄλλον. Διαχειρίσθην πιστῶς τὰ κεφάλαιά του ἦτο τὸ καθήκόν μου.

MAP. Ἀηδεὶς λεπτολογία, λόγια τοῦ ἀέρος. Ἄκουσε μίαν στιγμὴν τί σοῦ γράφει ὁ φίλος Ἀρίστως εἰς τὸ γράμμα ὅπου ἐλάβαμεν πρὸ ὀλίγου. (Ἀναγινώσκει) «Ἄμα

πλάθῃς τὴν παροῦσαν εἰδοποίησέ με τηλεγραφικῶς ἂν τὸ ποσὸν ἦνε ἕτοιμον, ἄλλως πρὸ τραπεζίτης Γεράρδης εἶνε ἀποφασισμένος νὰ προβῇ εἰς τὴν καταγγελίαν, καὶ ὁ υἱός σου εἶνε χαμένος».

ONOP. ὦ! πόσον φρικώδης εἶνε ἡ θέσις μου!

MAP. Συλλογίσου, ὅτι ἡ ἀτιμία τοῦ υἱοῦ σου θὰ πέσῃ καὶ ἐπάνω σου, καὶ ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐξ ἴσου θ' ἀτιμασθῇ.

ONOP. Ποῖν γίνῃ αὐτὸ, θὰ αὐτοχειρισθῶ.

MAP. Ὁραῖον μέσον διὰ νὰ σώσῃς τὴν οἰκογένειάν σου! Εἶσαι μὰ τὴν ἀλήθειαν ἀνθρωπος γνωστικός!

ONOP. Λοιπὸν νὰ προδώσω ἕνα φίλον, τὸ προσφιλέστερον ὃν τὸ ὅποιον ἔχω εἰς τὸν κόσμον! .. νὰ τὸν ἀπατήσω στηριζόμενος ἐπὶ τῆς καλῆς του πίστεως, ἐπειδὴ ποτὲ δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ παρ' ἐμοῦ οὔτε ἀπόδειξιν;

MAP. Πῶς; δὲν ἔχει ἀποδείξεις;

ONOP. Καμμίαν.

MAP. Δὲν ἔχει ἀποδείξεις καὶ διστάζεις ἀκόμη; Τρέχω ἀμέσως νὰ τηλεγραφήσω εἰς Φλωρεντίαν.

ONOP. Στάσου! Θέλεις λοιπὸν νὰ καταστῶ ὁ εὐτελέστερος, ὁ μιαιώτερος τῶν ἀνθρώπων; Ἀλλὰ τί θ' ἀποκριθῶ εἰς τὸν φίλον μου, ὅταν μοῦ ζητήσῃ τὰ κεφάλαιά του;

MAP. Σὺ δὲν θὰ ταραχθῆς, δὲν θὰ εἴπῃς τίποτε· θὰ ὀμιλήσω ἐγώ.

ONOP. Τί θὰ εἴπῃ ὁ κόσμος; .. τί θὰ εἴπῃ ὁ κόσμος, ὅστις γνωρίζει καὶ τοὺς δύο μας;

MAP. Ὁ Μάξιμος θεωρεῖται πτωχός· ἐκτὸς τούτου ἐτρελλάθη μίαν φορὰν, ἐν ᾧ σὺ ἀπ' ἐναντίας χαίρεις γενικὴν ὑπόληψιν. Ἄμα ἀρνηθῆς πῶς ἔλαβες ὅ,τι ἐκεῖνος θὰ εἴπῃ ὅτι σοῦ ἐνεπιστεύθη, θὰ πιστεύσουν σὲ καὶ θὰ ὑποθέσουν ὅτι ἐκεῖνος ἔχασε τὰ λογικά του ἐκ δευτέρου.

ONOP. Ἀλλὰ εἰς αὐτὸν τί θὰ εἴπω;

MAP. Ὅτι τὸ ἕκαμες διὰ τὸν υἱόν σου, καὶ θὰ σὲ συγχωρήσῃ.

ONOP. Ποτέ, ποτέ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἡ ΘΥΡΩΡΟΣ φέρουσα ἐφημερίδας καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΘΥΡ. Συμπάθειον ἂν σὰς διακόπτω.

Νὰ ἡ ἐφημερίς. Τί σπουδαιότητα ὅπου ἔχει σήμερα! Ἐχει τὴν συζήτησιν καὶ τὴν καταδίκην τοῦ περιφθόμου ληστοῦ Βελτραμέλλη ὅπου κατεδικάσθη εἰς 20 χρόνων καταναγκαστικῆς ἐργασίας.

ONOP. Τί λέγεις;

ΘΥΡ. Ἄν ἠκούετε τί θόρυβον κάμνει ὁ λαός εἰς τοὺς δρόμους! Ὅλοι λέγουν: ἐκεῖ τὴν ἔχει καλὰ, εἶνε ὀλίγον! ἔπρεπε νὰ τὸν κρεμάσουν! τὸν κακοῦργον! τὸν πλαστογράφον! ..

MAP. (Σιγῇ πρὸς τὸν Ὀροράτορα). Ἀκούεις;

ΘΥΡ. Τὸ νόστιμον εἶνε ὅτι ὁ Βελτραμέλλης εἶχεν ἕναν υἱόν, τὸν πλέον προκομμένον καὶ τίμιον νέον τοῦ Τορίνου· λοιπὸν αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἐντροπήν του νὰ ἔχῃ τὸν πατέρα του εἰς τὸ κάτεργον ἔκοψε τὸν λαϊμόν του.

ONOP. Φρίκη!

ΘΥΡ. Σὰς ἀφίνω τὴν ἐφημερίδα διὰ νὰ διασκεδάσετε· ἔπειτα, ἂν θέλετε νὰ τὴν κρατήσετε, μοῦ δίδετε μὲ ὅλην σας τὴν ἡσυχίαν 5 λεπτὰ (φεύγει).

ONOP. Αἰσθάνομαι ὅτι σαλεύει τὸ λογικόν μου ..

MAP. Ἐρχονται ἄνθρωποι .. Ὁ Μάξιμος εἶνε. Θάρρος, ἐμπρός, θάρρος καὶ ἀπόφρασις.

ONOP. Ἀλλὰ ἐγὼ ..

MAP. Σὺ δὲν θὰ εἴπῃς παρὰ ναὶ καὶ ὄχι· ἄφησε νὰ κάμω ἐγώ.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΜΑΞΙΜΟΣ, ΡΟΒΕΡΤΟΣ, ΔΕΟΝΤΙΝΑ καὶ οἱ ἀνωτέρω.

ΜΑΞ. Χαῖρε, Ὀροράτε· προσκυνῶ, κυρία Μάρθα Ἐδῶ ἡ κόρη μου καὶ ὁ μέλλων γαμβρός μου οἱ ὅποιοι συμμερίζονται ζωηρότατα τὴν λύπην σας. Ἀνυπομονοῦμεν ὅλοι νὰ μάθωμεν τί εἰδήσεις ἀνεκοίνωσεν ἡ ἐπιστολή τὴν ὅποιαν ἐπεριμένετε σήμερον τὸ πρωί.

MAP. Σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὸν ζῆλόν σας. Δύξα τῷ θεῷ τὸ κακὸν δὲν εἶνε τόσο φοβερόν ὅσον ἐφανταζόμεθα. Ὁ υἱός μου ἀνέλαβε μίαν ἐπιχείρησιν καὶ ἀπέτυχε.

ΔΕΟΝΤ. Καλὴ ὥρα! Ὅλα ἰατρῶνται

εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον. Εὐχαριστοῦμαι πολὺ ὅπου σὰς εὐρίσκω πλέον ἡσύχους· καὶ τότε λοιπὸν σήμερον θὰ κατορθώσωμεν τὴν ἐκδρομὴν μας εἰς τὴν Παναγίαν τοῦ Ρίλου, ἢ ὅποια χθὲς ἐμποδίσθη.

ΜΑΞ. (Σιγῇ πρὸς τὸν Ὀνορ.) Ἡ ἐπιχειρήσεις ὅπου δὲν ἐπέτυχεν ὑποθέτω ὅτι εἶνε ἡ χορεύτρια, δὲν εἶνε ἀλήθεια;

ΟΝΟΡ. Ναι.

ΜΑΞ (Σιγῇ). Ἡ σύζυγός σου εἶνε πονηρὰ, δὲν ἠθέλησε νὰ ὀμιλήσῃ ἐμπρὸς εἰς τὸ κοράσιον. Εὐγε!

ΛΕΟΝ. Κυρία Μάρθα, σὰς συσταίνω τὸν ἀρραβωνιαστικὸν μου, Ῥοβέρτον Γκιούστην, διδάκτορα τὰ νομικά.

ΜΑΡ. Χαίρομαι ὅπου κάμνω τὴν γνωριμίαν σας.

ΡΟΒ. Εὐχαριστῶ, κυρία· ἡ εὐχαρίστησις εἶνε ὅλη ἰδική μου.

ΘΑΡ. Πότε θὰ γίνουν οἱ γάμοι;

ΛΕΟΝ. Ὡ! γρήγορα, μάλιστα πολὺ γρήγορα. — Πῶς σὰς φαίνεται ὁ ἀρραβωνιαστικὸς μου;

ΜΑΡ. Ῥαῖος νέος.

ΛΕΟΝΤ. Καὶ τόσο καλὸς! τόσο ἀξιος! . . . Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ εἶπω ἐμπρὸς τοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἀκόμη σύζυγός του καὶ ἠμπορῶ νὰ τοῦ κάμνω φιλοφρονήσεις.

ΡΟΒ. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὅταν γίνῃς σύζυγός μου . . .

ΛΕΟΝΤ. Τότε θὰ σοῦ λέγω μόνον τὴν ἀλήθειαν.

ΡΟΒ. Εὐχαριστῶ πολὺ!

ΜΑΡ. Ἄφ' ὅσα ἤκουσα, ὁ κύριος θὰ ἐξασκίση τὴν δικηγορικὴν;

ΛΕΟΝΤ. Βέβαια· ἠγοράσαμεν τὸ γραφεῖον τοῦ δικηγόρου Ῥικκάρδη διὰ 80,000 φράγκων· εἶνε ἡ προίξ ὅπου δίδω εἰς τὸν ἄνδρα μου . . . Ἀλήθεια, κύριε Ὀνοράτε, μάλιστα ἤλθαμεν καὶ δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

ΜΑΞ. Ἀλήθεια, φίλε μου· συλλογίζομενος τὰς περιστάσεις σου, τὸ εἶχα λησμονήσει.

ΛΕΟΝΤ. Ἀἶ, ὅμως δὲν τὸ εἶχα λησμονήσει ἐγώ.

ΜΑΞ. Εἶνε ἀνάγκη νὰ παραδώσω τὰς 80 χιλιάδας εἰς τὸν γαμβρόν μου, ὁ ὅποιος ὤρισεν ὥραν συνεντεύξεως μετὰ τὸν πωλητὴν σήμερον τὴν μεσημβρίαν.

ΛΕΟΝΤ. Καὶ ἂν μάλιστα πηγαίνῃ προ

τήτερα μίαν ὥραν, μικρὸν εἶνε τὸ καλὸν, ἐπειδὴ τὰ χρήματα εἶνε πάντοτε εὐπρόσδεκτα.

ΜΑΡ. Θέλετε νὰ σὰς συντάξῃ ὁ σύζυγός μου τὸ συμβόλαιον;

ΛΕΟΝΤ. Ὁχι, κυρία, θέλομεν νὰ μᾶς δώσῃ τὰ χρήματα.

ΜΑΡ. Σὰς λείπει ἴσως ἐν μέρος τοῦ ποσοῦ;

ΛΕΟΝΤ. Μᾶς λείπει ὅλον.

ΜΑΡ. Ὅλον; πῶς; δὲν τὸ ἔχετε;

ΛΕΟΝΤ. Ὡ! ὠραία ἐρώτησις! ἐν ᾧ τὸ ἔχει εἰς τὰς χεῖράς του ὁ σύζυγός σας, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἔχομεν ἡμεῖς.

ΟΝΟΡ. (Τρέμω!)

ΜΑΡ. Δεσποσύνη, θέλετε νὰ χωρατεύσετε . . .

ΛΕΟΝΤ. Νὰ χωρατεύσω; Δὲν χωρατεύω ὅπως διόλου! Καὶ διὰ τί μοῦ τὸ λέγετε αὐτό;

ΜΑΡ. Ἐπειδὴ ὁ σύζυγός μου δὲν ἔχει τίποτε τοῦ ἀνδρός σας.

ΛΕΟΝΤ. Ἐχει τοῦ πατρός μου, ὅπου εἶνε ὅλον τὸ ἴδιον . . .

ΜΑΡ. Ὅπως σὰς ἀρέσει.

ΛΕΟΝΤ. Κυρία Μάρθα, θὰ ἐκάμνετε καλύτερα νὰ κάθασθε ἡσυχῇ καὶ νὰ μὴ ἀνακατόνεσθε εἰς πράγματα ὅπου δὲν σὰς ἀποβλέπου.

ΜΑΡ. Ἐλα, ἔλα, μὴν ἐρεθίζεσθε.

ΛΕΟΝΤ. Ἐγὼ δὲν ἐρεθίζομαι ὅπως διόλου, σεις ἐξάπτεσθε . . .

ΜΑΞ Ἀλλὰ δὲν βλέπετε, Λεοντίνια, ὅτι ἡ κυρία Μάρθα ἀστεϊεύεται διὰ νὰ σὲ κάμνη νὰ θυμῶνῃς; Ἐκεῖνη γνωρίζει καλλίτερα ἀπὸ σὲ ὅτι τὸ κεφάλαιον εἶνε ἐδῶ, ἐπειδὴ ὠμιλήσαμεν δι' αὐτὸ χιλιάκις.

ΜΑΡ. Ἀληθέστατα, ὅταν ὑπῆρχεν . . . ἀλλὰ τώρα δὲν ὑπάρχει πλέον.

ΛΕΟΝΤ. Πῶς; δὲν ὑπάρχει πλέον; . . . καὶ διὰ τί νὰ μὴ ὑπάρχῃ;

ΜΑΡ. Διότι ἀπεδόθη.

ΟΝΟΡ. (Θεέ μου!)

ΛΕΟΝΤ. Ἀπεδόθη!

ΜΑΞ Πῶς τὸ ἐκλαμβάνει διὰ σπουδαῖον! εἶνε νόστιμη αὐτὴ ἡ σκηνή.

ΛΕΟΝΤ. Σὺ τὴν εὐρίσκεις νόστιμη, ἐγὼ ὅμως ὅπως διόλου! Βί; τὰ δικαστήρια, ἔξω τὰ χρήματα . . .

ΜΑΡ. Δεσποσύνη, σὰς παρακαλῶ, ἀς ἀλλοιωθῶμεν ὀμιλίαν.

ΛΕΟΝΤ. Ἐγὼ δὲν ἀλλάζω ὀμιλίαν καὶ θόλου. Δὲν ἔλειπε ἄλλο παρὰ νὰ κάμουν νὰ χαθῇ ἡ προίξ μου.

ΜΑΞ. Λεοντίνια, ἡσύχασε πλέον, σοῦ λέγω!

ΡΟΒ. Λεοντίνια, σὲ παρακαλῶ . . .
ΛΕΟΝΤ. Πολὺ καλὰ, ἀς ὀμιλήσῃ λοιπὸν ὁ κύριος Ὀνοράτος· εἰς αὐτὸν ἀνήκει ν' ἀπαντήσῃ. Μίαν ὥραν τώρα φιλονεικοῦμεν δι' αὐτὰ τὰ χρήματα καὶ αὐτὸς δὲν εἶπεν ἀκόμη οὔτε λέξιν.

ΟΝΟΡ. Εἶνε ἀληθές· δὲν δύναμαι οὔτε πρέπει πλέον νὰ σιωπῶ. (Προχωρεῖ πρὸς τὸ γραφεῖόν του). Τὰ χρήματα τῆς προίξ σας . . . εἶνε . . .

ΜΑΡ. (Παρουσιάζει ταχέως τὴν ἐφημερίδα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ συζύγου). Ἀπεδόθησαν, δὲν εἶνε ἀληθές;

ΟΝΟΡ. (Φοβηθεὶς εἰς τὴν θέαν τῆς ἐφημερίδος σταματᾷ, καταβιάζει τὴν κεφαλὴν καὶ ἀποκρίνεται) Ναι! . . .

ΡΟΒ. Πῶς;

ΛΕΟΝΤ. Ἀκόμη καὶ αὐτός!

ΜΑΞ. Οἴμοι! νὰ ὑποθέσω ὅτι ἡ δυστυχία τοῦ υἱοῦ ἔκαμε νὰ χάσῃ τὸ λογικὸν ὁ δυστυχῆς μου φίλος;

ΜΑΡ. Μὲ συμπάθειον, κύριε Μάξιμ, ἀλλὰ ἐκ τῶν δύο πιθανώτερον εἶνε νὰ τὸ ἐχάσατε σεις . . .

ΜΑΞ. Ἐγώ!!!

ΛΕΟΝΤ. Κυρία, σεβασθῆτε τὸν πατέρα μου.

ΜΑΡ. Ἀγαπητή μου, αὐτὸς προσέβαλε πρῶτος. Ἄλλως εἶνε πράγμα γνωστὸν ὅτι ὁ πατήρ σας ἐτρελλάθη μίαν φορὰν . . . λυποῦμαι νὰ τὸ εἶπω, ὅμως εἰς τοιαύτας ἀσθενείας αἱ ὑποτροπᾶι εἶνε συχναί, καὶ . . .

ΜΑΞ. Ἀλλὰ δὲν εἶμαι παράφρων, σὰς βεβαιῶ.

ΜΑΡ. Καλὰ λοιπὸν, ἀς κρίνωμεν τὰ πράγματα. Σεις εἶχετε καταθέσει ἑκατὸ χιλιάδας φράγκα παρὰ τῷ συζύγῳ μου—εἶνε ἀληθέστατον—σὰς τὰς ἀπέδωκε—σεῖς τὸ ἀρνεῖσθε—εἰς τοιαύτην περίστασιν θὰ κρατῆτε ἀκόμη τὰς ἀποδείξεις τῆς καταθέσεως τὰς ὁποίας σὰς ἔκαμεν ὁ Ὀνοράτος· δεῖ ξατέτας! . . .

ΜΑΞ. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀπόδειξιν, ἐ-

πειδὴ ποτὲ δὲν ἠθέλησα τοιαύτην. Ὁ Ὀνοράτος καὶ ἐγὼ εἴμεθα ὡς δύο ἀδελφοί, καὶ ὅλαι αἱ ὑποθέσεις ἔγιναν μεταξύ μας ἐπὶ τῇ καλῇ πίστει.

ΜΑΡ. Ἐρωτῶ σὰς, κύριε Ῥοβέρτε, ὅστις ἔννοεῖτε ἀπὸ ὑποθέσεις, ἂν αὐτὸ ἦνε πιστευτόν. Ἐκατὸ χιλιάδες φράγκα ἀφαιρέμεναι εἰς τὰς χεῖρας ἄλλου ἐπὶ ἔτη πολλά χωρὶς ἐν ἔγγραφον! εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴν! . . . Τί σὰς φαίνεται;

ΡΟΒ. Αἶ, διὰ νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν . . . εἶνε ὀλίγον ἀπίστευτον.

ΛΕΟΝΤ. Ὡς καὶ σὺ; . . . ὡς καὶ σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ πατήρ μου εἶνε τρελλός; Καὶ ἐγὼ λέγω ὅτι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἶνε κακούργημα!

ΟΝΟΡ. Κακούργημα! Ποῖος τολμᾷ νὰ ὀμιλῇ περὶ κακούργηματος;

ΛΕΟΝΤ. (Τρέχει πλησίον τοῦ πατρός της καὶ προσβλέπουσα αὐτὸν κατὰ πρόσωπον). Πάτερ μου, ἤκουσες! Σὲ θέλουν τρελλόν! Ἀποκρίσου, ἀποκρίσου, δι' εὐσπλαγχνίαν! . . .

ΜΑΞ. Περιμένε. (Τρέχει, λαμβάνει τὸν Ὀνοράτον ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ τὸν σύρει πρὸς τὰ ἐμπρός). Μοῦ ἀπέδωκες τὰ κεφαλαῖά μου; . . . Ἀποκρίθητι εἰς τὸν φίλον σου . . . Ἄν τὸ εἶπῃς, τὸ πιστεύω.

ΟΝΟΡ. (Τρέμει, ταρασσεται, ἀλλ' ἡ Μάρθα ἵσταται ὀπισθεν αὐτοῦ καὶ κρυφίως ἐλκύει τὸ κράσπεδον τοῦ ἐνδύματός του· ἐκεῖνος διστάζει ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, ἔπειτα ἀποκρίνεται). Ναι, Μάξιμ, ναι!

ΜΑΞ. (Μαριωδῶς). Καὶ σὺ, καὶ σὺ κατ' ὅπως οἱ ἄλλοι; Ἄ! . . .

ΜΑΡ. Εἶνε τρελλός, σὰς λέγω (τρέχει εἰς τὴν θύραν καὶ φωνάζει). Βοήθειαν! βοήθειαν!

ΛΕΟΝΤ. (Πίπτουσα ἐπὶ τοῦ ἀνακλινητῆρος) Ἄ! . . .

ΡΟΒ. (Τρέχει πρὸς αὐτήν). Ἐλειποθύμησε.

ΜΑΡ. (Παρὰ τῇ θύρᾳ). Βοήθεια! βοήθεια!

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Η ΘΥΡΩΡΟΣ και οι άνωτέρω.

ΘΥΡ. Τί τρέχει;

ΜΑΡ. 'Ο κύριος Μάξιμος έτρελλάθη.

ΘΥΡ. Έλεος!

ΜΑΞ. (Τρέχει προς την Λεοντίνα).

Κόρη μου! 'Η Λεοντίνα δέν με άκούει... κοιμάται... σιωπήσατε όλοι... μή την έξυπνήσετε!... Δέν άκούω πλέον την άνα πνοήν της!... 'Ω! πόσον είνε ώχρά!... Λεοντίνα!... 'Α, όχι... δέν κοιμάται... άπέθανε!...

ΟΝΟΡ, (Κραυγάζων) 'Απέθανε!

ΜΑΞ. 'Εκείνη μου την έφόνευσε! ('Ορμή κατά της Μάρθας. 'Ο 'Ροβέρτος και η θιρωρός τόν κρατούσιν. 'Ο Μάξιμος εκρήγνυται εις καχλασμόν γέλωτος σπασμωδικού. 'Η Λεοντίνα εξακολουθεί να ηνε λιπόθυμος. 'Ο 'Ογοράτος μένει ακίνητος ως άγαλμα. 'Η Μάρθα λέγει σιγή προς τόν σύζυγόν της).

ΜΑΡ. 'Ο υίός μας έσώθη!

ΟΝΟΡ. Πήγαινε, κατηραμένη!

Τέλος της Β'. πράξεως.

ΒΑΛΤΕΡ-ΣΚΟΤΤ.

Romancier, critique, historien et poëte, favori de son siècle, lu dans l'Europe entière, fut comparé et presque égalé à Shakspeare, eut plus de popularité que Voltaire, fit pleurer les modistes et les duchesses, et gagna six millions.

(H Taine).

Α΄.

α' Άρπα του Βορρά, σὺ ἦτις ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἰσίας κρεμαμένη εἰς μαγικὴν πτελέαν, οἱ μελωδικοὶ φθόγγοι σου ἀντήχουν εἰσέτι εἰς τὴν πνοὴν τῆς αὔρας, ὅτε ὁ φθο- νερός κισσὸς ἐπῆλθε καλύπτων σε διὰ τῶν

πρασίνων στεφάνων του. "Άρπα τοῦ ῥιψέ- δου, αἱ χορδαὶ σου θέλουσιν ὑπνώττει εἰ- σέτι; Θέλουσιν ἐν σιγῇ ἔτι διαμένει ἐπὶ μα- κρὸν χρόνον αἱ τερπναὶ συμφωνίαι σου ἐν μέσῳ τοῦ φρίσσοντος φυλλώματος καὶ τῶν ἥρεμα μινυρίζοντων ῥυάκων; Δέν θέλει λοι- πὸν ἐμποιήσει πλέον τὸ μειδιάμα εἰς τὸν πολεμιστὴν καὶ τὰ δάκρυα εἰς τὴν νέαν κό- ρην;»

α Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς Καλη- δονίας ἡ φωνὴ σου δέν ἔμενεν οὕτως ἀφω- νος μεταξὺ τῶν ἑορτῶν καὶ τῆς εὐθυμίας, ὅτε τὸ ἄνευ ἐλπίδων ἐρωτικὸν ἄσμα ἢ τὸ τῆς ἐπικτήτου δόξης διέκαιε τὰς ἀτολμοτέρας καρδίας καὶ καθυπέτασε τὰς ἀγριωτέρας. Εἰς ἐκάστην παῦσιν Βάρδου ἡ διακαὴς ἁρμο- νία σου μετάρσιος ἀπήχει, ἀποδιώκουσα τὸν φόβον τῶν νεαρῶν κολλωνῶν καὶ τῶν ἀν- δρείων ἡγεμόνων, διότι ἡ διπλῆ ὑπόθεσις τῶν ἐμπνευσμένων ἁσμάτων σου ἦσαν τὰ ἀ- θάνατα κατορθώματα τῆς ἱπποσύνης καὶ τὸ ἀγνὸν βλέμμα τοῦ φύλου τοῦ καθωραίζον- τος τὰς ἡμέρας μας».

α 'Εγείρου, εὐγενὴς ἄρπα τοῦ Βορρά, ὅσον ἀνίκανος καὶ ἂν ἦναι ἡ χεὶρ ἡ τολμῶσα ἐπὶ τῶν μαγικῶν χορδῶν σου νὰ πλανηθῇ. 'Ε- γείρου, καὶ ἂν ἡ ἀδυναμία μου ἀποδώσῃ ἀ- σθενῆ μόλις ἤχῳ τῶν ἀρχαίων ἁρμονιῶν σου, καὶ ἂν δυνηθῶ νὰ ἐκβάλω ἀπὸ σοῦ τραχεῖς μόνον καὶ βραχυχρονίους ἤχους ἀναξίους συμ- φωνίας εὐγενεστέρας ὡς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζες νὰ ἐκβάλλης. 'Αλλ' ἐὰν καρδιά τις σκιρτήσῃ εἰς τοὺς φθόγγους, οὐς θέλω ἀποπειραθῆ ἐπὶ σοῦ, ἡ μαγικὴ χορδὴ δέν θέλει ἀνωφελῶς ἀναπάλει. Θὲς τέρμα λοι- πὸν εἰς τὴν σιωπὴν σου, προσφιλὴς μάγισσα, καὶ ἀξίωσον ν' ἀναστηθῇ ἡ μαγεία τῆς με- λωδίας σου».

Πένθιμος λήθης σιγῇ περιέβαλλε τὴν ἄρ- παν τοῦ Βορρά, τὴν ἄρπαν ἐκείνην, ἐπὶ τῶν χορδῶν τῆς ὁποίας ἄλλοτε τοσοῦτον θαυ- μασίως ἐξύμνησαν τὰ κατορθώματα τῶν ἡρώων τῶν παρελθόντων χρόνων ὁ 'Όσσιαν- νὸς καὶ οἱ ἀρχαῖοι βάρδοι τῆς Καληδονίας.

'Η Καληδονία εἰς τῶν ποιητικωτέρων καὶ ὠραιότερων τόπων τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου, γῆ, τῆς ὁποίας τὰ γραφικὰ ὄρη αἰωνίως στέ- φει ἡ νεφέλη, μελαγχολικὴ καὶ ιδιόβρυσμον παντελῶς ἔχουσα χαρακτῆρα, ἄλλοτε κατ'

τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν δρυϊδῶν καιτὶς τῆς 'Όσσιαν- κῆς ποιήσεως, ἐστερείτο ἀπὸ πολλῶν χρόνων ἡδονηγησίας ἰθαγενοῦς φιλολογίας. 'Η ἐπιβόρρα ποτὲ μὲν τῆς μιᾶς, ποτὲ δὲ τῆς ἐτέρας τῶν ξένων φιλολογιῶν εἶχε σπουδαίως ἐπιδράσει ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς ποιήσεως, καὶ ἡ χώρα αὕτη ἡ ἀρβενωπὴ μήτηρ τῶν ἱπποτικῶν πα- ραδόσεων τοῦ Μεσαιῶνος, δουλικῶς αἰεποτε διετέλει μιμουμένη ὀθνεῖα ἤθη καὶ ἔθιμα, ξένας αὐτῇ ἐντυπώσεις καὶ αἰσθήματα τῶν διαφορῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων φιλολογιῶν. 'Ητο ἰταλίζουσα ἡ φιλολογία αὐτῆς ὑπὸ τὴν βασιλείαν τῆς 'Ελισάβετ, γαλλίζουσα ὑπὸ τὴν βασιλείαν Καρόλου τοῦ Β'. 'Αλλ' ἤδη, φθίνοντας τοῦ 18ου αἰῶνος, πνοή τις ἐθνικῆς ποιήσεως ἤρξατο διαπνεύουσα τὴν γραφικὴν καὶ ποιητικὴν ταύτην μητέρα τῶν Βάρδων, ὅποτε ἡ πολιτικὴ αὐτῆς ἐλευθερία καὶ ὑπὸ εὐνοίων ἀστέρα ἔθετε τὰ θεμέλια δόξης μελλούσης καὶ διαρκούς. 'Η ἐλευθε- ρία ὑπῆρξεν αἰεποτε ἡ μήτηρ τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ' μόνον ὑπὸ τὴν ζείδω- ρον πνοὴν τῆς εὐνομίας καὶ τοῦ ἐλευθέρου πολιτεύματος διαβάλλουσι καὶ κρατύνονται αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι. Οὕτως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν εὐγενῶν καὶ φιλελευθέρων ἰδεῶν, ἐπήρχετο ἡ τάσις πρὸς τὰς πατρίδας παραδόσεις καὶ πόθος μύχιος ἀνέπαλλε πρὸς ἀπόκτησιν ἐθνικῆς φιλολογίας. Τὴν πρώτην πρὸς τοῦτο ὤθησιν εἶχεν ἡδὴ παράσχει τὸ γείτον καὶ συγγενὲς ἔθνος τῶν Γερμανῶν, οἵτινες, ἀποσεισάντες τὴν πέδην τῆς Λατι- νικῆς φιλολογίας, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν μελέ- την καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς ἰδίας αὐτῶν φιλολογίας, ὅτε πλεία ἐξόχων ποιητῶν καὶ συγγραφέων ἐσελάγχιζε καθ' ἅπασαν τὴν βρεμβῶδη καὶ φιλόσοφον Γερμανίαν, τοῦ φι- λολογικοῦ τῆς ὁποίας στεφάνου ἀδάμαντες ἦσαν οἱ μεγάλοι ποιηταὶ τοῦ Φάουστ καὶ τοῦ Βαλλενστάιν. 'Εκ τῆς νέας φιλολογικῆς ταύτης ζωῆς ὄλων αἱ καρδίαι συνεκινήθησαν, καὶ οἱ νέοι ποιηταὶ πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ ζέσεως ἤρξαντο μιμούμενοι τὴν ὠραίαν ταύτην καὶ μελαγχολικὴν ποίησιν τῶν ἐθني- κῶν παραδόσεων ἄλλ' ἡ εὐκλεία ἐπεφυλάσ- σετε εἰς ἕτερον, ὅπως κρατερός καὶ εὐτολ-

μος ἀποσεισῇ τὸν δούλειον τῆς ξενικῆς ἐπι- ροῆς ζυγὸν καὶ εὐελπις ἀναστήσῃ καὶ κα- ταγλαίσῃ τὴν ἐθνικὴν ταύτην ποίησιν, καὶ ὑπὸ τοὺς δακτύλους τοῦ ὁποίου ἔμελλεν ἡ ἄρπα τοῦ Βορρά, ἡ τέως ἀφωνος διατε- λούσα ν' ἀπηχῆσῃ φθόγγους πλήρεις θεσπε- σίου μελωδίας.

Βάλτερ-Σκὸττ ἐλέγετο ὁ ἀγῆρ οὗτος.

Β΄.

'Εγενήθη ἐν 'Εδιμβούργῃ ἐν ἔτει 1770 ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ εὐγενοῦς οικογενείας τῶν Σκὸττ. 'Η παιδικὴ αὐτοῦ ἡλικία ἤρμος διελθοῦσα κατὰ τὰ πρώτα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη οὐδὲν παρουσιάζει ἰδιαιτέρον καὶ ἀξίον μνείας φαινόμενον ἐκ τῶν συμπαρομαρτοῦν- τῶν αἰεποτε παιδιόθεν εἰς τὸν βίον τῶν ποιητῶν. Προωρισμένος ὑπὸ τῆς οικογενείας αὐτοῦ, ἦτις κατ' ἐλάχιστον διετέλει εἰς εὐά- ρεστον οἰκονομικὴν κατάστασιν, διὰ τὴν ἐ- πιστήμην τοῦ δικαίου, νεανικώτατος ἤδη ἤρξατο μετ' ἐπιμελείας νὰ ἐγκύπτῃ εἰς τὴν σπουδὴν αὐτῆς, ὅτε, περὶ τὰ μέσα τοῦ μα- θητικοῦ βίου του τυγχάνων, ἠναγκάσθη ἔ- νεκα μακρὰς ἀσθενείας ν' ἀποσυρθῇ μονήρης εἰς τὴν οἰκίαν του. 'Εν τῇ ἐπωδύνῳ ταύτῃ αὐτοῦ ἐρημίᾳ προσφιλεστέραν τοῦ μονοτό- νου βίου του τέρψιν εἶχε τὴν συναναστροφὴν μετὰ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πατρός του, ἦτις

πλήρης επαγωγῶν βιβλίων κατέθελε τὸν ἀσθενούντα ποιητὴν, διασκεδάζουσα τὴν μελαγχολίαν του· παραδόσεις τῶν ἱπποτικῶν χρόνων, ῥωμαντικά διηγήματα, μυθιστορήματα, τὰ πλείστα ἀναφερόμενα εἰς τοὺς ὠραίους καὶ ποιητικῶς ἐκείνους χρόνους· τῆς ἀρχαίας Σκωτίας ἦσαν ἡ τέρψις αὐτοῦ, τέρψις, ἣ τις τοσοῦτον ἀκολούθως συνετέλεσε πρὸς τὴν διάπλασιν τῆς μεγαλοφυΐας του. Ἀναρρώσας κατ' ὀλίγον ἀπὸ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ ἀσθενείας, ἀπεπεράτωσε τὰς νομικὰς του σπουδὰς καὶ τῷ 1792 ἐγένετο διηγήτορας. Τὸ στάδιον τοῦτο τὸ ἥμιστον ἀναμφιβόλως ποιητικόν, δὲν ἀπέτρεψε τὴν καρδίαν τοῦ νεαροῦ δικηγόρου ἀπὸ τῆς φιλολογίας, ἣτις τοσοῦτον ἐφαιδρυνεν αὐτὸν κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τῆς ἀσθενείας του. Τὸ ἡφαίστειον τὸ ἐν αὐτῷ ὑπολανθάνον καὶ διακαίον τὰ εὐγενῆ καὶ ἀρρενωπά αὐτοῦ στήθη, ἀνέμενε τὴν κατάλληλον περίστασιν, ὅπως ἀναπέμψῃ τὰς φλόγας τῆς μεγαλοφυΐας του· ἡ Μούσα, νεαρὰ καὶ σεμνοπρεπὴς Ἠγερία, ἀγαπῶσα τοὺς λατρευτὰς αὐτῆς, ἐπεσκέπτετο τὸν ἄγνωστον ποιητὴν ἐν τῷ ἐρημητηρίῳ του, ὅστις, καίτοι λειτουργὸς τῆς θεμίδος ἦτο διάπυρος λάτρις τῶν ἐννέα τοῦ Ἑλικῶνος παρθένων, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Ἰταλὸς μεταφραστὴς τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ὀσσιανοῦ Καισαρόττης, πλήρης ἀνομηρικῆς καὶ φιλοσοφικῆς οἰστρῆς μετὰ πεποισήσεως ἐγνωμάτευε περὶ τῆς μεταθέσεως τοῦ ἱεροῦ τῶν ἐννέα θυγατέρων τῆς Μνημοσύνης ὄρους ἀπὸ τῆς Βοιωτίας εἰς τὴν Καληδονίαν! . . .

Εἶχε δημοσιεῖθι τότε ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Περσὺ συλλογὴ τῶν δημοτικῶν ποιήσεων καὶ παραδόσεων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Σκωτίας· τῆς συλλογῆς ταύτης ἡ δημοσίευσίς μεγάλην διήγειρε συγκίνησιν καὶ ἐνθουσιασμόν παρὰ τοῖς τότε νέοις ποιηταῖς, ὑπὲρ πάντας δὲ ἐπέδρασεν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ νέου Σκόττ, ὅστις καταγινόμενος τέως περὶ τὴν σπουδὴν τῶν ξένων φιλολογικῶν καὶ ἰδίως τῆς Γερμανικῆς, εἰς ἣν ἰδίως μετὰ ζήλου εἶχεν ἐγκύψει, μεταφράσας μάλιστα ἐν τῶν ὠραιότερων δραμάτων τοῦ Γκαίτε τὸν Goetz de Berlichingen καὶ τὰ κατὰ Γουλιέλμον καὶ Ἐλένην τοῦ ἐθνικωτέρου τῶν

ποιητῶν τῆς Γερμανίας Βύργερ, ἐγκατέλιπε τὴν σπουδὴν τῶν ξένων, ἐπίδοθις μετὰ ζήσεως εἰς τὴν μελέτην τῆς πατρίου φιλολογίας. Ἄποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν του τούτων ἦτο ἡ δημοσίευσίς συλλογῆς δημοτικῶν ᾄσμάτων, οἷς προσέθεσε καὶ πολλὰ ἰδικά του, ἀβρά καὶ ἐρατεινὰ ἄνθη, ἀποπνέοντα τὸ ἄρωμα τῆς ποιήσεως τῶν ὄρεων καὶ εὐτυχῆ προοίμια, προμηνύοντα τὸν μέλλοντα ποιητὴν τοῦ Μαρμίωνος καὶ τοῦ Βαβερλέου· δὲν ἦτο ζέσις, ἦτο λατρεία ἢ πρὸς τὴν ἐθνικὴν ποιησὶν καὶ τὰ ἰθαγενῆ ἦθη καὶ ἔθιμα ἐνασχόλησις αὐτοῦ. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα δὲ τοῦτο ἔγραφεν εἰς τινὰ τῶν φίλων του: «παῦσον τὰς ἐμβριθεῖς μελέτας σου, καταλίπε ἐν εἰρήνῃ τοὺς τόμους, οὓς ἐκληροδότησαν ἡμῖν οἱ Ἑλληνας καὶ οἱ Λατῖνοι. Βεβαίως οὐδεὶς μᾶλλον σοῦ αὐτοῦ γινώσκει, καὶ ἀναμφιβόλως οἱ ἀρχαῖοι ἐκείνοι τὰ μάλα ἦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν ἀξιάγαστοι· ἀλλὰ τὰ πάντα μεταβάλλονται προΐοντος τοῦ χρόνου. . . » Οὕτως ὁ νέος ποιητὴς, ὑπὸ τῶν πεποιθήσεων τούτων ὁρμώμενος, ἐδημοσίευσεν τὸ πρῶτον τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ ἔργων. *Ὁ Ἐλεγος τοῦ τελευταίου βαΐφωδου.*

Τὸ ποίημα τοῦτο περιπαθὲς καὶ ποιητικωτάτη σκιαγραφία τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῆς Καληδονίας, δημοσιεῖσθαι ὑπὸ τὸν μετριοφρονα πέπλον τῆς ἀνωνυμίας, μεγάλῃν προὔξενησεν ἐντύπωσιν· ἡ ἐθνικὴ τοῦ νέου ποιητοῦ λύρα ἔθιγε τὰς λεπτοτέρας ἴνας τῆς καρδίας τῶν συμπολιτῶν του· ἀνεγίνωσκον ᾄσματα, τὰ ὅποια ἀμυδρῶς ἀνεμνησκοντο ἀπηχῆσαντα ποτὲ εἰς τὴν παιδικὴν αὐτῶν καρδίαν κατὰ τὰς μακρὰς τοῦ χειμῶνος νύκτας παρὰ τὴν ἐστίαν· καὶ αἱ παράδοξοι ἐκείναι διηγήσεις, αἱ παραδόσεις περὶ τῶν παρωχημένων ποιητικῶν χρόνων συνεχίσθησαν ὑπερβαλόντως τοὺς συγχρόνους του, ἐνῶ ὁ νέος ποιητὴς κατελάμβανεν ἐπίζηλον θέσιν μετὰ τῶν ποιητῶν τῆς τότε ἀκμαζούσης Ἀγγλικῆς φιλολογίας.

Ὑπὸ τῆς υποδογῆς ταύτης ἐνθαρρύνθη οὗτος νέος ποιητὴς ἐξέδωκεν ἀκολούθως τὸν *Μαρμίωνα*. Τὸ ποίημα τοῦτο ὑπέρτερον τὰ μέγιστα τοῦ Ἐλέγου τοῦ τελευταίου βαΐφωδου, μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐγένετο ὑποδε-

κτὸν ὑπὸ παντὸς καλαισθήτου ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ ἐντύπωσις ὑπῆρξε μεγίστη ὁ ἄγνωστος ποιητὴς ἀνεκνήρυχθη ὁ μέγιστος τῶν συγχρόνων ποιητῶν διὰ θαυμασίως ἐξεικονίζεται χρωμάτων ἢ γρηναῖα Σκωτία ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ· ἡ ἁρμονία, ἡ εὐγένεια τῶν ἀτίχων καθήδυναν τὸν Ἀγγλικὸν λαόν, καὶ ἀναμφιβόλως ὁ Μαρμίων ὑπῆρξεν ἐν τῶν ὠραιότερων ἀνθέμων τῶν ἀποτελεσάντων τὸν φιλολογικὸν τοῦ Βάλτερ-Σκόττ στέφανον. Ὁ οἰστρος τοῦ ποιητοῦ, κατὰ τινὰ κριτικὸν αὐτοῦ, διαρρέει ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ προσόμοιος διαυγῆ ῥύακι, ὅστις ἐν τῇ γαλνηαῖα αὐτοῦ ἠρεμῖα ἀντανακλᾷ τὰ νέφη τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἄνθη τῆς ὄχθης του. Πόσον καταλλήλως, πόσον περιτέχνως παρεντίθενται τὰ διάφορα ἐπεισόδια εἰς τὸ ποίημα τοῦτο! Ὅποιοι πόθοι διηγείροντο τότε εἰς τὰ στήθη τῆς συγχρόνου νεότητος ἀναγινωσκούσης τὰ ἱπποτικά τῶν προγόνων αὐτῆς κατορθώματα! Περὶ ἑνὸς μόνον ὀνόματος ἐγένετο λόγος παρ' ὄλων· περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀγνώστου ποιητοῦ τοῦ Μαρμίωνος. Μετὰ πόσης εὐφυοῦς χαριτολογίας ἀποχαιρετᾷ τοὺς ἀναγνώστας αὐτοῦ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ποιήματι του! «Πολιτικοὶ ἄνδρες, ἐπιφωναεῖ, ἀν ἀξιώσητε ν' ἀναγνώσητε τὰ ἔκφωνα ταῦτα τῆς σχολῆς βαΐφωδου, εὐχομαι ὑμῖν πρὸς ἀνταμοιβὴν ἰσχυρὰν κεφαλὴν, ἀγνήν χεῖρα, ὀξύ πνεῦμα, καὶ καρδίαν πατριωτικὴν. . . » Εὐχομαι στέφανον εἰς τοὺς ἥρωας, ὅσους ἐπὶ τοῦ κροτάφου αὐτῶν νὰ τεθῇ ὑπὸ κόρης τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν. Ἀλλὰ τί νὰ εὐχηθῶ εἰς τὴν χαρίεσσαν καλλονὴν ἂν οὐχὶ πιστὸν ἱππότην· τί ἄλλο εἰς τὸν πιστὸν ἐραστὴν ἂν οὐχὶ τρυφερὰν φίλην; Εἰς σὰς, ἐμβριθεῖς σοφοὶ, εὐχομαι ἐπιστήμην καὶ εἰς σὰς, γέροντες, προσκέφαλον, ἐφ' οὗ νὰ ἐπαναπαύσητε τὴν λευκανθίσαν ὑπὸ τῶν ἐνιαυτῶν κεφαλὴν σας. Διὰ σὲ δὲ, ἀγαπητὲ σπουδαστᾶ, τοῦ ὁποῦ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως συνέταμον οἱ στίχοι μου, ἐπιθυμῶ εὐάρεστον ἐργασίαν καὶ φαειρὰς παύσεις! Εἰς πάντας καὶ εἰς ἕκαστον εὐχομαι καλὴν νύκτα, εὐδαίμονα ὄνειρα καὶ ἡμερον ὑπνον! » Οὕτω καταλήγει τὸ ὠραῖον τοῦτο ποίημα τοῦ Μαρμίωνος, ὅστις ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς Ἀγγλίας ὡς ἀνδρεῖος ἱππότης, κρατῶν τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα. . .

Μετ' ὀλίγον ὁ δαφνηστεφὴς ποιητὴς νέον ἐξέδιδε ποίημα: *Ἡ Νύμφη τῆς Λίμνης*. Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι τὸ ὠραιότερον καὶ τὸ χαριέστερον ἀναμφιβόλως τῶν ποιητικῶν ἔργων τοῦ Βάλτερ-Σκόττ, τὸ ἀναδιβάσαν αὐτὸν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς ποιητικῆς εὐκλείας. Μετὰ πόσης τέχνης διαγράφεται ὁ χαρακτήρ ἐκάστου τῶν προσώπων τοῦ ποιήματος, διὰ τοῦ μαγικοῦ χρωστέρος χρωματίζει ὁ ποιητὴς τὰ περιπαθῆ ταῦτα τέκνα του, ἀποπνέοντα τὴν αὔραν τῶν Σκωτικῶν ὄρεων, εὐωδιῶντα τὸ ἄρωμα τῆς ἀγρίας καὶ παρθενικῆς ἐκείνης φύσεως! Πόσον καλλιτέχνως ἐξεικονίζεται ἡ ἡρώς τοῦ ποιήματος, ἡ ὠραία *νύμφη τῆς Λίμνης* Ἐλένη! Ἀλλὰ δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν ποιητὴν, ὅπως ὁ ἴδιος διὰ τῶν χρωμάτων του διαγράφῃ τὸ τέκνον τοῦτο τοῦ βεμβασμοῦ του. . . «Ἡ νεάνις ἔστη, ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ὀρθίαν, τὸ βλέμμα ἀτενές, τὸ οὖς προσεκτικόν, τοὺς βοστρύχους κυμαινομένους ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τὰ χεῖλη ἠρέμως διηγοιμένα, τοιαύτη ἐνὶ λόγῳ, οἷα παρίσταται Ἑλληνικὴ καλλονή, πλαστοουργηθεῖσα ὑπὸ τῆς γλυφίδος ἐνὸς Φειδίου, ἣν ἠθελε τις ὑπολάβει *Ναϊάδα* τῆς παραλίας φύλακα».

«Ὅχι» οὐδέποτε ἡ Ἀττικὴ γλυφίς διέπλασε νύμφην, ναϊάδα ἢ χάριν, ἀναλογώτερον ἔχουσαν τὸ ἀνάστημα, μαγευτικώτερον ἔχουσαν τὴν ὄψιν! Ὁ καύσαν τοῦ ἡλίου εἶχεν ἐλαφρῶς χρωματίζει τὰς παρειὰς τῆς δι' ἀμαυροῦ χρώματος· ἡ περὶ τὴν κωπηλασίαν ἐξάσκησης, ἣτις ἦτο δι' αὐτὴν παιγνίδιον, τέρψις βραχεῖα καὶ ἐλαφρὰ, εἶχεν ἐντυπώσει ἐπ' αὐτῶν σιλιπνήν ῥοδόεσσαν χροῖαν, ἀποκαλύπτουσα ἐπίσης ταχύτερους τοὺς ἀναπαλμούς τοῦ ἀλαβαστρῶδους στήθους τῆς. Οὐδὲν μᾶθημα τῆς τέχνης τῶν χαρίτων εἶχε ρυθμίσει κανονικῶς τὰ βήματά της καὶ ἐν τούτοις οὐδέποτε ποὺς ἐλαφρότερος καὶ ταχύτερος ἐβάρυνε τὴν ἀνθρωπὴν καὶ δρόσῳ σταζούσαν ἐρείκην. Τὸ ἄνθος θλιβὲν ὑπὸ τὸν εὐστροφον καὶ ἀερώδη τοῦτον πόδα, ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν του, ὥστε οὐδὲν τὸ εἶχε θίξει. Διαφαίνεται ἐν τῇ ὁμιλίᾳ τῆς ὠραίας ταύτης κόρης ὁ τόπος τῶν ὄρεων· ἀλλ' ὁ ἦχος τῆς ἀργηροῦχου φωνῆς της εἶναι τοσοῦτον γλυκύς καὶ τοσοῦτον διαυγής, ὥστε ὁ ἀκούων αὐτὴν σταματᾷ

ήρεσκετο να πλάττη' είναι ο δεινα φίλος
 ήμων εν τη λέμβω. Ω! το άσμα είναι μο-
 νότονον, είναι παράφωνον' ελέγχωμεν ήμας
 αυτούς πώς τοσοῦτον μάς είχε θέλξει πρό
 όλίγων μόλις στιγμών... Ίδου το θέλη-
 τρον του άγνωστου, άναγνώστα... ούδέ-
 ποτε ή κοινωνία υπήρξε δικαία και σώφρων
 προς τους συγχρόνους της' και μόνο, ο θά-
 νατος έρχεται εύγενής εκδικητής των θυ-
 μάτων της άκηδίας και της άγνωμοσύνης!...

Γ.

Όπως όλοι οι σύγχρονοι ποιηται έξη
 φανίσθησαν πάραυτα άπέναντι της μεγα-
 λοφυίας του ποιητου του Σιλν-Αρόλδου
 και του Δον Ζουάν, ενώπιον της ανατολής
 του Βαβερλέυ κατεφάνη ή μικρότης των
 έργων των τότε μυθιστοριογράφων, οτινες
 εκόντες άκοντες υπεχώρησαν εις τον ένδο-
 ξον ζωγράφον της Σκωτίας.

Τό πρώτον μυθιστορικόν αυτού έργον
 ήτο όντως έξοχον' ένθουσιώδης και έπεν-
 φημών υπεδέχθη αυτό ο έμμουσος κόσμος
 του βασιλείου της μεγάλης Βρετανίας.
 Άλλά τίς ήτο άρα ο άγνωστος συγγραφεύς
 του άριστουργήματος τούτου; Όλων τα
 όμματα, όλων αι καρδιαί εστράφησαν προς
 τον ποιητήν του Μαριώνος. Μια των ή-
 μερών ο τότε βασιλεύων της Άγγλιας ήρώ-
 τησε τον Βάλτερ-Σκόττ, αν αληθώς ούτος
 ήτο ο συγγραφεύς του Βαβερλέυ' άρνούμενος
 δε αυτόν εύγενώς και μετριοφρόνως, ο βα-
 σιλεύς απήντησε μειδιών :

*Χαιρω διότι εν τῷ βασιλείῳ μου ε
 χω δύο τόσον εξόχους συγγραφείς, τον
 του Μαριώνος και τον του Βαβερλέυ.*

Τό μυθιστόρημα τούτο το τοσοῦτον συγ-
 κινήσαν, αλληλοδιαδόχως διεδέχοντο έξοχε
 έργα της καλλιτεχνικής γραφίδος του συγ-
 γραφέως. Τόν Βαβερλέυ διαδέχθησαν ο
 Γουές Μάννρειγ, ο Άρχαιολόγος, οι
 Καθαρισται της Σκωτίας, ή Ειρκτή της
 Έδμβούργης, ή Νύμφη του Λάμερμουρ,
 ο Ίβαρώης, το επικώτερον άναμφιβόλως
 των μυθιστορικων έργων του Βάλτερ-Σκόττ,
 διά θαυμασίας γραφίδος άπεικονίζον τα ήθη
 και τους χαρακτήρας των χρόνων εκείνων,

σως περιγράφει εύφρόσυνον θέλητρον από-
 πνέουσιν αι περιγραφαι αυτού, αι επικαι
 διηγήσεις, τα επεισόδια τα τοσοῦτον πλου-
 σίως εγκατεσπαρμένα εν τῷ επικῷ τούτῳ
 μυθιστορήματι' ή εικων της Ιουδαίας Ρε-
 βέκκας είναι άριστούργημα τέχνης' υπό την
 καλλιτεχνον γραφίδα του ή εξεικονιζόμενη
 κόρη λαλει' νομίζει τις ότι άρτίως εξήλθεν
 από ανατολικόν χαρέμιον, καλλιστέφανος
 και μύρα πνέουσα ανατολικής άδρότητας
 και ήδυπαθείας :

« Η Ρεβέκκα επεδείκνυεν επιτηδείως
 τό άνάστημά της έντελές κατά την συμμε-
 τριαν, μετ' Ανατολικής ούτως ειπείν επι-
 δεξιότητος, κατά τό έθος των γυναικων
 του έθνους της. Ο εκ κιτρινού σπρικού κε-
 φαλόδεσμός της ήρμοζεν εις την άμαυράν
 αυτής χροιάν. Η μαρμαρυγή των οφθαλ-
 μων της, τό υπερήφανον τόσον των οφρύων
 της, ή ρίς αυτής επικαμπής έντελώς έσχη-
 ματισμένη, οι δίκην μαργαριτών λευκάζον-
 τες αυτής οδόντες, οι έλικοειδεις αυτής βό-
 στρυχοι άφειδώς καταπίπτοντες επί του
 στόθους και του χιονώδους αυτής τραχή-
 λου ως πλουσία ποδήρης σπρική έσθής, ά-
 νάμικτος άνθειςιν, πάντα ταύτα άπετέλουν
 σύνολον θεληήτρων, μηδαμῶς υποχωρούν εις
 τας ήδυπαθείς παρθένους, ύφ' ών ή καλή
 Ιουδαία ήτο περικυκλωμένη.

« Στηθοδεσμις εκ χρυσοῦ και μαργαριτών
 περιέβαλλε τό άνάστημα της Ρεβέκκας
 από του λαϊμου μέχρι της ζώνης, διηνοίγετο
 προς τό άνω μέρος, επιτρέπουσα να φαίνη-
 ται άδαμάντινον περιδέρειον κεκοσμημένον
 δι' ένωτιών άνεκτιμητου αξίας. Πτερόν
 στρουθου προσήρητο δι' άδαμαντινης πόρπης
 εις τον κεφαλόδεσμον της θυγατρὸς Σιών,
 ήτις ώμοιάζε προς την νύμφην του Α-
 σματος των Ασμάτων»...

Τόν Ίβανών διεδέχθησαν ο Άββάς, τό
 Μοραστήριον, ο Πειρατής, αι Περιπέ-
 τειαι του Νειγελ, ο Κρόμβελλ και πλεί-
 στα άλλα, άτινα χάριν συντομίας παραλεί-
 πομεν, άπαντα έξοχα, άπαντα άντάξια της
 δόξης του συγγραφέως των. Άπασα ή με-
 γάλη Βρετανία και μετ' αυτής ή Εύρώπη
 απλήστως άνεγίνωσκον τα άριστουργήματα
 ταύτα, εν οίς τοσοῦτον θυμωσίως περι-
 γράφοντο τα ήθη τα έθιμα, ή Ιστορία ά-

γνώστου τῶς τόπου. «Είναι αληθέστερα
 της Ιστορίας έγραψε τότε έξοχος Γάλλος
 κριτικός. Υπό της αρχαιτύπου καλλονής
 των έργων τούτων συγκινήθει, ένεπνεύσθη
 και έγραψεν ο έξοχώτερος των Γάλλων Ι-
 στορικων του παρόντος αιώνος, ο άτυχής
 Αύγουστινος Θιερρύ το ιστορικόν αυτού άρι-
 στούργημα : Κατάκτησις της Άγγλιας
 υπό των Νορμανδων... Ούτως ευδαί-
 μων και κλειζόμενος υπό συμπάσης της Εύ-
 ρώπης έζη ο συγγραφεύς του Βαβερλέυ,
 ήρεμον και γλυκύν διάγων βίον εν Έδιμ-
 βούργη παρά τας άγκάλας ώραιας συζύγου,
 της Καρλόττας Καρπαντέ, ής ήράσθη ποτέ
 εν μια των εκδρομών αυτού παρά τας λιμένας
 της Κυμπερλάνδης εν Άγγλια, και εξ ής
 έσχε τέσσαρα τέκνα, δύο υιούς και δύο θυ-
 γατέρας. Είχεν ετήσιον εισόδημα 10,000
 λιρών στερλινών, και κατάπλουτος ών ειχεν
 αγοράσει άπεράντους γαίαις πλησίον της Ab-
 botsford εν Σκωτία, όπου φκοδόμησεν
 ιδιορρύθμως λαμπράν και μαγευτικην έπαυ-
 λιν και άλλος εκτεταμένον, άτινα άνεπό-
 λουν τα φανταστικά αυτού πλάσματα. Τίς
 βλέπων αυτόν δέν θα άνωμολόγη, ότι ύ-
 πάρχουσι και ποιηται μη διαβιούντες και
 θινίσκοντες εν τη πεινή και τη ταλαιπω-
 ρα;... Φεῦ! άλλα επέκλωθεν αυτόν ή
 μοίρα και μια των ήμερων εξεγερεθεις, εύ-
 βέθη άνευ χρημάτων, μόνον όλθον έχων την
 δόξαν αυτού και την μεγαλοφυίαν. Ητο
 συνέταιρος του βιβλιοπωλικου καταστήμα-
 τος του Ballantyne, τό όποιον πτωχεύσαν
 εν έτει 1826 κατέστρεψε την περιουσίαν
 του Συγγραφέως. Είδεν έαυτόν ο πολίος ήδη
 συγγραφεύς του Ίβανών καταβεβλημένον
 υπό του γήρους, πέννητα' αλλά δέν απήλ-
 πίσθη, απεδέχθη την συμφοράν ταύτην μετ'
 άταραξίας αξίας εύγενούς και μεγάλης ψυ-
 χής. Άπεφάσισε να έργασθη' εν τῷ γήρατι
 ήδη επόθησε ν' ασχοληθη εις την Ιστοριο-
 γραφίαν' ο γράφας μυθιστορήματα αληθέ-
 στερα της Ιστορίας έσκέφθη, ότι ήδύνατο
 να γράψη και Ιστορίαν αξίαν της φήμης
 του' υπό των ιδεών τούτων όρμώμενος με-
 τέθη εις Λονδίνον και Παρισίους, όπως συμ-
 βουλευθη τα αρχεία των ύπουργείων προς
 σύνταξιν Ιστορίας του Ναπολέοντος, και
 τότε κατά πρώτον ο Βάλτερ-Σκόττ έγνώ-

σθη ως ο συγγραφεύς των μυθιστορημάτων,
 άτινα επί τοσοῦτον χρόνον συνεκίνουν άπα-
 σαν την Εύρώπην, ο τῶς υπό τον μαγικόν
 τίτλον του συγγραφέως του Βαβερλέυ
 καλυπτόμενος...

Ούτως έληξε τό ωραιότερον μέρος του
 φιλολογικου σταδίου του Βάλτερ-Σκόττ.
 Καθίστατο ήδη δημοτικός ποιητής εν τη
 πατρίδι του, δε ή επί της φιλολογικῆς
 σκηνῆς εμφάνεια του Βύρωνος ήνάγκασεν αυ-
 τόν, όπως παραιτήσας την ποιήσιν επιδοθη
 εις την μυθιστοριογραφίαν, στάδιον άνοιξαν
 αυτόν της άθανασίας τας πύλας. Μετά τον
 Σεξπῆρον είναι ο μόνος κατ' έξοχόν έθνι-
 κός ποιητής και συγγραφεύς της Άγγλιας,
 εις ου τα συγγράμματα αληθώς άπεικονί-
 ζεται μετ' άπαραμίλλου τέχνης ο φυσικός
 βίος, τα ήθη και έθιμα των αρχαίων χρό-
 νων της Σκωτίας. Αι τῶς επικρατούσαι εν
 Άγγλια σχολαι των μυθιστοριογράφων, ών
 προεξήρχον διάφοροι έξοχοι συγγραφεις,
 υπεχώρησαν εις τό ιστορικόν μυθιστόρημα
 του Βάλτερ-Σκόττ. Άναμφιβόλως ή σχολή
 αυτή, ής αρχηγός και τελειωτής είναι ο
 συγγραφεύς του Βαβερλέυ, επί τα έχνη του
 όποιου εβάδισαν άλλοι τε μυθιστοριογράφοι
 εν Εύρώπη και ιδίως εν Άγγλια ο Δύττων
 Βούλβερ, μετ' άλλας τας έλλειψεις, ως αποδί-
 δουσιν αυτή οι πολέμοι της σχολῆς ταύ-
 της, εύμοιρει προτερημάτων, ών καθ' όλο-
 κληρίαν στερούνται τα κακόζηλα εκείνα μυ-
 θιστορήματα, οι όγκώδεις εκείνοι τόμοι, οι
 καθ' εκάστην δίκην δυσώδους πνοῆς εκ-
 πεμπόμενοι από των τυπογραφικων έργο-
 στασιών της Γαλλίας' στείρα πάσης καλ-
 λιτεχνίας, άμοιρα σκοπού και τέλους, ούδέν
 λέγοντα και πολλά άδολεσχούντα, εκτός
 ελαχίστων έντίμων εξαίρέσεων, διέστρεψαν
 τα ήθη, παρέλυσαν τους κοινωνικούς δε-
 σμούς, εχλεύασαν πᾶν αίσθημα ήθικῆς και
 άρετῆς, έμβάλοντα εις τας καρδιας αθώας
 νεότητος την απογοήτευσιν και τον διαταγ-
 μόν. Διά τοιαῦτα άτεχνα διανοητικά εξαμ-
 βλήματα έπρεπε να εύχθῶμεν την πυράν
 πατρικῆς και φιλοστόργου λογοκρισίας, αν
 ή λήθη εύγενώς εκδικουμένη δέν εξηπνί-
 ζετο άνατέλλοντα τα καχεκτικά ταύτα
 και άκαλλη προϊόντα της καθ' ήμας φι-
 λολογίας. Ητο περιττός τῶντι και παρά-

καιρος ὁ ζήλος οὗτος, ὃς ἐπεδείχθη καὶ παρ' ἡμῖν ἅμα τῇ ἀναγεννήσει τῆς πατρίδος περὶ τὴν εἰσαγωγὴν παντὸς ἀποβλήτου διανοητικοῦ προϊόντος τῶν ἐσπερίων λαῶν, πολιτογραφουμένου παρ' ἡμῖν, οἵτινες κατ' οὐδὲν ἐννοοῦμεν, οὐδὲ ὅλως ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὰς πολυτόμους ἐποποιίας τῶν ὑπερηφανῶν, τῶν θεραπεινίδων, τῶν ἐταιρῶν, τῶν ληστῶν, λωποδυτῶν, τυμβωρύχων καὶ παντὸς τῆς ἐν Εὐρώπῃ κοινωνικῆς ὑποστάθμης καθάρματος. Τὰ τῆς ἱστορικῆς, ἠθολογικῆς καὶ ἐν μέρει κοινωνικῆς σχολῆς μυθιστορήματα κατ' ἐλάχιστον εἰσι γνωστά ἐν Ἑλλάδι, ἢ καὶ ἂν τινὰ τούτων μετεφράσθησαν, σήπονται ἐν ἑλλείψει ἀναγνωστῶν καὶ φθείρονται ὑπὸ τῆς κόνεως τῶν βιβλιοπωλείων, ἐνῶ ἑκατοντάδες τόμων ἀνοουσίων βιβλίων εἶναι ἢ προσφιλῆς μελέτη καὶ τὸ περιπαθὲς ἀνάγνωσμα ἀπείρου καὶ ἀθῶας κοινωνίας. Τὸ ἡμέτερον ἔθνος νηπιάζον ἔτι, δεῖται στερεᾶς τροφῆς· τὰ καρκεύματα ἀκολουθῶς παρατίθενται εἰς τὴν τράπεζαν δι' ἐπαγωγῶν καὶ κερκείων δελεασμάτων, διαφθειρόντων καὶ διάνοιαν καὶ καρδίαν δὲν ἀναπλάττονται, δὲν διορθοῦνται τὰ ἔθνη ὁ μαρσαμὸς, ἡ κοινωνικὴ κατὰ πτωσις ἐπέρχονται ταχέως, καταβάλλοντα τὸ κοινωνικὸν δένδρον πρὶν εἰσέτι ἀνδρωθῆ, πρὶν ἢ ἐκπέμψῃ βλαστὸς θαλεροῦς καὶ πλήρης ζωῆς καὶ εὐεξίας. Εὐχόμεθα ἀπὸ ψυχῆς, ὅπως ἡ κατὰ χρῆσιν αὕτη ἢ λυμαινομένη τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν καταπαύσῃ ἢ μετριασθῇ τοῦλάχιστον. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἔνεκα τῶν νέων τῆς ἀνθρωπότητος ἀναγκῶν καὶ ἀπατήσεων δὲν εἶναι ἀκούσα δι' ἡμᾶς διανοητικὴ τροφή τὰ ἀθάνατα συγγράμματα τῶν πατέρων ἡμῶν, ἢ τιμαλφῆς ἐκείνη κληροδοσία, ἣν κατέλιπον ἡμῖν οἱ ἡμίθεοι ἡμῶν πρόγονοι καὶ τῆς ὁποίας ὁ χρόνος συμπαθέστερος ἡμῶν ἐφείσθη, περιώσας ἀπὸ καθολικῆς καταστροφῆς, τότε καταφεύγοντες εἰς τὰς ξένας Εὐρωπαϊκὰς φιλολογίας ἃς ἐκλέγωμεν παρ' αὐτῶν, ἀπαυθίζοντες ὅτι καλὸν καὶ εὐγενὲς κέκτηνται, ὧν βριθοῦσιν εὐτυχῶς, οὐχὶ δὲ διὰ παντὸς ἀποβλήτου καὶ δυσώδους διανοητικοῦ ἀποκνήματος φιλοδωροῦντες καὶ πλουτίζοντες τὴν πτωχὴν ἡμῶν ἐθνικὴν φιλολογίαν. Ἐκ τῶν ἰδεῶν τούτων ἠρμώμενοι εὐχόμεθα νὰ ἴδωμεν εἰσαγόμενα

παρ' ἡμῖν τὰ ἀριστουργήματα τῶν νέων φιλολογῶν, τὰ ἱστορικὰ καὶ φιλολογικὰ συγγράμματα ἐξόχων καὶ φιλολάων συγγραφέων, εὐχόμεθα νὰ παύσῃ ἢ ἡμετέρα ἀρτιγενῆς καὶ νηπιάζουσα ἔτι φιλολογία πλουτιζομένη καὶ τρεφόμενη ὑπὸ τῶν μυθιστοριῶν τοῦ Δουμᾶ, τοῦ Κώκ, τοῦ Τερράλ καὶ τῆς συντροφίας, νὰ εἰσαχθῇ δὲ ἡ καλὴ μυθιστορία τοῦ Βάλτερ-Σκόττ, τοῦ Δίκινς, τοῦ Κοῦπερ καὶ λοιπῶν ἀγνώτων παρ' ἡμῖν ἔτι, ὡς μὴ ὄφρα, ἀξίων λόγων συγγραφέων· τότε ἡ μυθιστορία εἶναι ἀξία μνείας καὶ ἐκτιμήσεως, συντείνουσα εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ τὴν ἐξευγένισιν τῶν κοινωνικῶν ἠθῶν, τότε ἀληθῶς δύναται νὰ ὀνομασθῇ «Ἐποποιία τῶν νεωτέρων λαῶν» . . .

Μετ' ὀλίγον ἐξεδόθη ἡ ἱστορία τοῦ Ναπολέοντος, χάριν τῆς συγγραφῆς τῆς ὁποίας, ὡς εἶπομεν, εἶχε μεταβῆ ὁ συγγραφεὺς εἰς Παρίσιους καὶ Λονδίον· δυστυχῶς τὸ σύγγραμμα τοῦτο μετὰ μεγάλης ἐγένετο ψυχρότητος ὑποδεκτὸν· ὁ ἔμμουσος κόσμος, ὅστις τσακίς μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὑπεδέχθη τὰ προϊόντα τῆς διανοητικῆς ταύτης μεγαλοφυΐας, ἥμιστά εὐνοϊκῶς ἐξετίμησε τὸ νέον τοῦτο σύγγραμμα τοῦ συγγραφέως τοῦ Ἰβανῆ· ὁ μυθιστοριογράφος ὁ γράψας μυθιστορήματα ἀληθέστερα τῆς ἱστορίας, ὑπέστη τὸ ἐναντίον, γράψας τὴν ἱστορίαν τοῦ Ναπολέοντος· ἀληθῶς ἡ ἱστορία αὕτη δὲν στερεῖται πλεονεκτημάτων τινῶν, ἀλλὰ ἐν ὀλιγίστῳ χρόνῳ γραφείσα χάριν ἀπλῆς χρηματολογίας μόνον, ἐλαχίστην ἔχει ἀξίαν· οὐδαμῶς τῆς ἱστορίας τοῦ ὁ συγγραφεὺς εἶναι ἀξιόπιστος· ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ ὁ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον συνταράξας τὸν κόσμον, λίαν μεροληπτικῶς κρίνεται· ἡ ἱστορία αὕτη εἶναι αὐστηρὸν κατηγορητήριον κατὰ τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς Γαλλίας, ὑπερβολικὸς δ' ἔπαινος καὶ κολακεία τῆς πατρίδος τοῦ ὁ συγγραφεὺς ἐλησμόνησε δυστυχῶς, ὅτι ὁ ἱστορικὸς ὀφείλει νὰ ἦναι ὑπέριος παντὸς ἄλλου αἰσθήματος, πάσης συμπαθείας, ὅσον καὶ ἂν ἐνδιαφέρηται ἢ πατρὶς του, οἰαδιῆποτε καὶ ἂν ὦσιν αἱ πολιτικαὶ αὐτοῦ πεποιθήσεις καὶ συμπάθειαι· τὴν ἀμεροληψίαν, τὴν βίασάνον καὶ ἐκτίμησιν τῶν γεγονότων ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁ ἱστορικὸς ἀνὴρ ὡς τὸν μόνον γνώμονα τῶν ἐργασιῶν

αὐτοῦ· προτερήματα, ὧν ἐστέρητο παντάπασιν ὁ Βάλτερ Σκόττ, διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἱστορία αὐτοῦ ἥμιστά ἐκτιμηθεῖσα, ἐλησμονήθη μετ' ὀλίγον. Οὕτως ὁ Λαμαρτίνος ὁ δαφνηστεφῆς καὶ ἀδρὸς τῶν Μελετῶν ψάλλτης, πιεζόμενος ὑπὸ χρηματικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀνταλλάξας τὴν λύραν τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὴν γραφίδα τοῦ ἱστοριογράφου ξένων συμφερόντων θεραπεινίδα, ἔγραψε τὰ ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτῶν λησμονηθέντα ἱστορικὰ καὶ βιογραφικὰ ἔργα, ὧν τινὰ δυστυχῶς τοσοῦτον ἐκηλίδωσαν τὴν ἀκτινοβολίαν εἰσέλην διάνοιαν, γραφέντα οὐχὶ χάριν τῆς ἀνθρωπότητος, οὐχὶ χάριν τῆς ὑστεροφημίας, ἀλλὰ χάριν ἐφημέρων χρηματικῶν ἀναγκῶν, χάριν τῆς πληρώσεως τοῦ βκλαντίου τῶν βιβλιοπωλῶν καὶ τοῦ συγγραφέως . . .

Τὴν ἀτυχῆ ταύτην ἀπόπειραν ἐκδόσεως συγγραφῆς ἱστορίας ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκδοσις τῆς ἱστορίας τῆς Σκωτίας· δυστυχῶς καὶ τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ Βάλτερ Σκόττ δὲν εἶναι ὑπέριον τῆς ἱστορίας τοῦ Ναπολέοντος· ὁ μέγας συγγραφεὺς ἐκλινεν ἤδη πρὸς τὴν δύσιν αὐτοῦ καὶ τὰ συγγράμματα ταῦτα δὲν ἦσαν ἢ αἱ τελευταῖαι ἀκτίνες δουσῆς μεγαλοφυΐας· ὁ Βάλτερ Σκόττ κενὸν τὸ βαλάντιον ἔχων, πιεζόμενος ὑπὸ οἰκογενειακῶν ὑποχρεώσεων, δὲν εἰργάζετο πλέον χάριν ἑαυτοῦ, χάριν τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ τῆς αὐτῆς ἀξίας περιπού εἶναι καὶ τὸ περὶ *Δαιμοριολογίας* σύγγραμμά του· ἄλλα τινὰ κριτικὰ καὶ βιογραφικὰ αὐτοῦ ἔργα, εἰς τόμος δραματικῶν ποιήσεων, ὡς καὶ τὰ μυθιστορήματα ὁ *Ροβέρτος τῶν Παρισίων* καὶ τὸ *Κινδυνῶδες φρούριον*, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην δημοσιευθέντα. Εἶχε παρέλθει πλέον, γεγηρακῶς ἤδη καὶ πρὸς τὴν δύσιν αὐτοῦ κλίνων ὁ περιπαθὲς ποιητὴς τοῦ Μαρμίλωνος καὶ τῆς Νύμφης τῆς Λίμνης, ὁ ἐξοχὸς συγγραφεὺς τοῦ Βαβερελῆ καὶ τοῦ Ἰβανῆ. Θῦμα ἠθικῆς ἀγωνίας γενόμενος, κατεβλήθη ὑπὸ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν διανοητικῶν μόχθων, καὶ περὶ τὸ τέλος σταδίου τοσοῦτον ἐνδόξου καὶ πολυφύμου προσεβλήθη ὑπὸ ἀποπληξίας ἐν ἔτει 1830.

Τὴν ὀδυνηρὰν ταύτην σωματικὴν νόσον, μεγάλως καταβαλοῦσαν αὐτόν, διεδέχθη

ἐπιτείνουσα ἑτέρα ἠθικὴ προσβολή. ἥτις καιρῶς αὐτὸν ἐλύπησε. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1830 ἡ δυναστεία τῶν Βουρβῶνων ἐξώσθη ἀπὸ τῆς Γαλλίας· ὁ Βάλτερ Σκόττ τὰ μάλα συμπαθῶν ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας ταύτης, εἶχεν ἐγείρει τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν βασιλικῶν ἐξορίστων· ἡ φωνὴ ἐκείνη, ἥτις τοσοῦτον ἄλλοτε συνεκίνησε καὶ κατεμάγευε τοὺς συμπολίτας του, οὐδεμίαν εὐρεν ἤχῳ παρ' αὐτοῖς, καὶ παγετώδης σιγῆς ἀδιαφορίας διεδέχθη τὴν ὑπὲρ τῶν Βουρβῶνων περιπαθῆ αὐτοῦ προσφωνῆσιν πρὸς τοὺς συμπολίτας του, τὴν εὐγλωττον ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ὑπεράσπισιν τοῦ γέροντος συγγραφέως, ὅστις ἀτυχῆς καὶ πάσχων ἐφθίνε, προσεγγίζων ἤδη τὸ τέρας τοῦ εὐκλεοῦς βίου του. Ἐν ὄλβῳ καὶ εὐδαιμονίᾳ διαβιώσας, κάτοχος κολοσσιαίας περιουσίας εἶδεν ἑαυτὸν ἐστερημένον πάντων τῶν ἀγαθῶν, ὧν καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον ἠμύοιρησε. Ἡ σύζυγός του εἶχεν ἀποθάνει, ὡσαύτως ἐν τῶν τέκνων του· ἡ θλίψις, ἡ πενία ὀσημέραι κατέβαλλον αὐτόν, καὶ οἱ συμπολίται του, τοὺς ὁποίους ἄλλοτε τοσοῦτον εἶχε φαιδρύνει διὰ τῶν συγγραμμάτων του, ἐλησμόνουν αὐτόν ἐν ὀδῶν καὶ πενίᾳ τηκόμενον . . .

Μετὰ τῶν ἡμερῶν τοῦ 1830 εἶχε μεταβῆ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Κοινοβούλιον· καίτοι ἀσθενῆς, καίτοι πάσχων εἶχε λάβει τὸν λόγον, ὅστις πικρὸς κατὰ τῶν ἀντιπάλων του προῦκάλει ἀδίαλείπτους αὐτῶν διακαπὰς καὶ θορύβους· ὁ γέρον ρήτωρ ἄπτωτος, εὐσθενῶς κατεῖχε τὸ βῆμα, ἀδιαφορῶν διὰ τὰς κραυγὰς τῶν ἀντιπάλων τοῦ· τέλος καταλήγων τὸν λόγον, ἐξέφώνησε τοὺς περιπαθεῖς καὶ προφητικὸς τούτους λόγους: — Κύριοι, σὰς ἀφίων ὑγείαν, ὡς ὁ ἀρχαῖος Ῥωμαῖος: *Moriturus vos salutat*, ὁ ἐπιθάνατος σὰς ἀποχαιρετᾷ. Δὲν συνεκινήθησαν οἱ ἀντίπαλοί του, ἀκούσαντες τὸν ῥήτορα τοσοῦτον πενθίμως ἀποχαιρετῶντα αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος· καὶ ὁ ῥήτωρ κεντρυόμενος αὐτοῦ ἐσυρίχθη . . . Οἱ χρόνοι παρήλθον, τὰ ἐφήμερα πολιτικὰ πάθη ἐλησμονήθησαν παντελῶς· ὁ Βάλτερ Σκόττ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἀποχαιρετῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τοὺς συναδέλφους του διὰ περιπαθοῦς προσφωνήσεως, ἐμποιεῖ θλιβερὰν θυμηδίαν, ἐνῶ ἡ ἀγροίκος συμπεριφορὰ τῶν ἀντι-

του κράτους μου, ἡνίας ὀδηγούσας ἵππων ὀρηκτικὸν καὶ ἀδάμαστον, ὅστις οὐδ' αὐτὰς τὰς νύκτας, ἅς ὁ πλάστης πρὸς ἀνεῖσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐποίησε, θελεῖ σοὶ ἀφίνει ἥσυχον. Ὅλος ψυχῇ τε καὶ σώματι προσηλωμένος εἰς τὸ χρέος σου, προσπάθησον νὰ καταστήσῃς εὐτυχῆ τὸν λαόν σου ἐνέργησον ὥστε πανταχοῦ τοῦ κράτους σου νὰ βασιλεύωσιν ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εἰρήνη, καὶ τότε ὁ Ὑψιστος θέλει σοὶ στείλει τὴν εὐλογίαν του. Ἔσο φρόνιμος καὶ γενναῖος ἀπόφυγε τὴν ὑπερηφάνειαν, μὴ περιφρόνει τοὺς πτωχοὺς, καὶ πρὸ πάντων προσπάθησον νὰ γείνης ἄξιος τοῦ στέμματος ὅπερ σοὶ παραχωρῶ διευθέτησον τακτικῶς πάντα τὰ τε ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ τοῦ κράτους, καὶ τότε τὰ ὄπλα σου θέλουσιν εὐτυχῆσαι πανταχοῦ. Ἐχε ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ ἀνδρία τότε μόνον θεωρεῖται ἀρετὴ, ὅταν διευθετῆται ὑπὸ τῆς φρονήσεως καὶ ὅτι ὁ ἔχων λαὸν ὀλόκληρον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του χρεωστῆται νὰ ᾔηγε ὑπόδειγμα καὶ ὑπογραμμὸς αὐτοῦ τὴν ἐπαύριον ὁ πατὴρ ἐνώπιον τῶν ὑπουργῶν καὶ λοιπῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ στέψας ἰδίαις χερσὶ τὸν υἱόν του ἀνεχώρησε διὰ τὴν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰούστου, ἐν μέσῳ τῆς τερπνοτάτης «Βερεμαδούρας», ὅπως παρασκευασθῆ εἰς θάνατον ἥσυχον καὶ δίκαιον.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαίτας, καθ' ὃ ἐζῆσεν ἐν τῷ Κοινοβίῳ, ἔδειξε πλεῖστα παραδείγματα εὐσεβείας. Καταγινόμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν κήπου τινός, ὃν κατ' αἰτησίαν του τῷ εἶχον παραχωρήσει οἱ ἀδελφοί, καὶ θυσιάων ὥρας ὀλοκλήρους εἰς προσευχὰς καὶ λοιπὰ θρησκευτικὰ, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ συμμορφούμενος καθ' ὅλα μετὰ τῶν μοναχῶν ἐθειώρει ἑαυτὸν εὐτυχῆ.

Ἐκτὸς τῶν ῥηθειῶν ἀσχολιῶν τοῦ βασιλέως μία καὶ κυριωτέρα ἦν καὶ ἡ ὥρολογιοποιία. Μίαν τῶν ἡμερῶν χάριν διασκεδάσεως, προσεπάθει νὰ κανονίσῃ δύο ὥρολόγια, ἅτινα εἶχε κατασκευάσει ἰδίαις χερσὶ μὴ δυνήθεις ὅμως νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐπιχειρήσιν του, τοσοῦτον ὠργίσθη, ὥστε ῥίψας αὐτὰ κατὰ γῆς ἀνεφώνησεν ἠΨΩ τῆς ἀναίσθησας! δύο ὥρολόγια δὲν δύναμαι νὰ κανονίσω ἐγὼ, ὅστις δι᾽ ἰσχυρισμὸν νὰ καθυποτάξω τοσοῦτους λαούς. Ἐπειδὴ ὁ

χαρακτὴρ του ἦν ὀλίγον ἀλλόκοτος, ἐπεθύμησεν ἡμέραν τινὰ νὰ ἴδῃ ζῶν τελουμένην τὴν κηδεῖαν του μετέδωκε λοιπὸν τὴν ἰδέαν του τοῖς ἀδελφοῖς, οἵτινες μετὰ πολλὰς ἐνστάσεις, μὴ δυνήθεντες νὰ πράξωσιν ἄλλως, ἐκόντες ἄκοντες ἐνέδωσαν εἰς τὴν ὀλεθρίαν ταύτην αἴτησιν. Ἐστήθη λοιπὸν ἐπὶ τούτῳ ἐν τῷ μέσῳ τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας κρηπίς μεγαλοπρεπῶς ἐστολισμένη καὶ ὑπ' ἀπειραρίθμων φωτιζομένη λαμπάδων. Ἐν ᾧ περὶ τὴν κρηπίδα, ἐφ' ἧς ἐπέτεθη καὶ τὸ τὸν Κάρολον φέρων νεκροκράββατον, οἱ ἀδελφοὶ σκυθρωποὶ ἔψαλλον τὴν ἀκολουθίαν τῶν κεκοιμημένων, οὗτος ἀπεκρίνετο εἰς τὰς δεήσεις τῶν περὶ αὐτόν. Μετὰ τὸ τέλος τῆς πενήθιμου ταύτης τελετῆς ὁ μακαρίτης ζητήσας νὰ μείνῃ μόνος ἐν τῷ ναῷ, εἰσηκούσθη. Ἀποσυρθέντος τοῦ πλήθους, ὁ κεκοιμημένος δούλος τοῦ Θεοῦ ἐβυθίσθη εἰς βαθείας καὶ σοβαρὰς σκέψεις. Ἡ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ βασιλεύουσα σιωπὴ, αἴρνης διακοπεῖσα ὑπὸ τοῦ ἤχου τοῦ ὥρολογίου, τὸ ἀμυδρὸν φῶς, ὅπερ αἱ λαμπάδες ἀντανέκλων ἐπὶ τοῦ νεκροκράββατου, καὶ τὸ τοῦ ναοῦ πένθιμον τοσοῦτον ἐπενήγρησεν ἐπὶ τοῦ κεκοιμημένου, ὥστε κυριευθεὶς ὑπὸ σφοδρῶτατος πυρετοῦ, ἀπέθανεν ἐντὸς δύο ἡμερῶν, θρηνηθεὶς ὑπὸ τῆς οἰκθρῆς τῆς τῶν συναδέλφων του καὶ ὑφ' ἀπάσης τῆς Εὐρώπης.

Γ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ,

Εἰς τὴν ἀναχώρησιν τῆς.

Τώρα ποῦ ἡ φύσις θάλλει
ὡστε νύμφη στολισμένη,
καὶ ἡ ἀηδῶν κρυμμένη
εἰς τὸ δάσος κελαδεῖ,

Τώρα ποῦ ἡ αὔρα πνέει
δροσερὰ καὶ μυρωμένη,
μόνη, μόνη τεθλιμμένη,
Ἡ ψυχὴ μου θρηνωδεῖ.

Γλυκὸ φίλημ' ἀνταλλάσσουν
εἰς τὰ δένδρα τ' ἀθισμένα
τὰ πτηνὰ ζευγαρωμένα,
Χαρωπὰ καὶ εὐτυχῆ,

Κ' ἐμὲ μόνον κατατρώγει
Ἡ σπαρακτικὴ ὀδύνη,
Ἐπειδὴ φεῦ! μὲ ἀφίνει
τῆς ψυχῆς μου ἡ ψυχὴ.

Σκληρὰ βούλησις τῆς μοίρας,
Ἄγγελέ μου, μᾶς χωρίζει,
καὶ ἀσπλάγχχνος μᾶς ποτίζει
Δηλητήριον πικρὸν.

Φεύγει! ὦ, ἡ λέξις αὕτη
τὴν κεραδίαν μου διχάζει
καὶ τὸ στήθος μου σκιάζει
τοῦ θανάτου τὸ πτερόν.

Φεύγει! μὴ ὦ, μὴ ἀκόμη
Ἄφες νὰ σὲ ἀτενίσω,
Ἄφες νὰ σοὶ ἐνθυμίσω
τρισευδαίμονα καιρὸν,

Ὅταν εἰς τὰ βλέμματά σου
Ἐλησμόνου τὰ δεινὰ μου,
Κ' ἔτρεμον τὰ γόνάτά μου,
Ἄν με ἤγγιζες μικρὸν,

Ὅταν τῆς νυκτὸς τὸ ἄστρον
Ἄνωθὲν μᾶς ἐμείδα,
Ὅτε σὺ, φίλη γλυκεῖα,
Μοὶ ἐλάλεις τρυφερὰ,

Ὅταν αὔρα ζεφυρίτης
τῆς σῆς κόμης τὸ χρυσίον
εἰς τὰ χεῖλη μου πλησίον
Ἐφερῶν, ὦ τί χαρὰ!

εἰς τὸν ὦμόν μου ὁπότεν
Ἐκλίνας τὴν κεφαλὴν σου
Κ' ἤσθανόμην τὴν πνοήν σου
Μυροβόλον καὶ τερπνὴν,

Ὅταν ὡς κιθάρας ἤχον,
Ὡς ἀγγέλου μελωδίαν
Ἦκουεν τὴν οὐρανίαν
τὴν γλυκεῖάν σου φωνή,

Ὅταν, ὅταν . . . πλὴν τί λέγω!
Μετ' ὀλίγον θὰ μ' ἀφήσῃς
μόνον μὲ τὰς ἀναμνήσεις,
Μὲ τὸ ἄλλο τῆς ψυχῆς,

καὶ θὰ λησμονήσῃς ἔσως,
Ἐν τῷ μέσῳ εὐθυμίας,
ὧρας εὐτυχεῖς, γλυκεῖας
Παρελθούσης ἐποχῆς.

Ὡ, συγγνώμην, ἀγγαλέ μου,
Ἄν σὲ ἀδικῶ κατὰ τι
τὴν καρδίαν μου σπαράττει
Ὁ σκληρὸς σου χωρισμός.

καὶ ἂν ἀμφιβάλλω ἔτι
διὰ σε, μὴν ἀπορήσῃ!
εἰς πολλὰς περιπλανήσεις
Φέρεται ὁ λογισμός. . .

εἰν' ἐπίφοβος ὁ κόσμος,
τὸν ἐγνώρισα, φιλάτη,
εἰς τὴν γλώσσαν ἡ ἀπάτη
τῶν ἀνθρώπων κατοικεῖ.

εἰν' ἐπίπλαστα τὰ πάντα,
εἶναι ψεῦδος ἡ θωπίαι,
πρόσεχε ἡ κοινωῖα
εἶναι, φίλη μου, κακὴ.

εἰσ' ἄθῳα ὡς τὸ ἶον,
Ὡς τὴν δρόσον τῆς πραΐας,
καὶ τοῦ κόσμου τὰς κακίας,
Ἄγγελέ μου, ἀγορεύει.

Ἄγνοεῖς ὅτι πολλάκις
ὑπὸ π' ἄνθη ὄφις μένει
καὶ τὸ κάλλος των μαραινέι
διὰ μόνης τῆς πνοῆς.

Ἄν ἐκεῖ, ὅπου ὑπάγεις,
Νέας σχέσεις ἀποκτῆσας,
Ὡ, ποτὲ μὴ λησμονήσῃς
τὴν ψυχὴν ποῦ σὲ ποθεῖ,

τὴν ψυχὴν ἧτις στενάζει
Ὡς τραγῶν ὄρφανευμένη,
καὶ τὴν ὦραν ἀνάμενει
μετὰ σοῦ νὰ ἐνωθῇ.

— Μ. Μ. ΠΑΠΠΑΣ.

— Ἐν Παρισίοις συνέστη ἡδη ὑπόγειος *συγκοινωνία* πρὸς *ταχίαν μεταβίβασιν* τῶν *ἐπιστολῶν* καὶ *εφημερίδων* διὰ συμπλέγματος ἀτμοσφαιρικῶν σωλήνων. Ἐπιτοῦτο δὲ συνέστησαν ἕξ σταθμοὶ ἐντὸς τῶν Παρισίων. Ἐν Βερολίῳ καὶ Λονδίῳ ἡ *συγκοινωνία* αὕτη ἐκτελεῖται καθισταμένου τοῦ κενοῦ ἐν τοῖς σωλήσι τούτοις διὰ μέσου ἀεραντλίας ἀτμοκινήτου· ἀλλ' ἐν Παρισίοις θέλει γίνεαι διὰ μέσου τοῦ ὕδατος τοῦ Σηκοάνα διανεμομένου ἐπιτηδείως καὶ διὰ καταλλήλου μηχανῆς καταθλίβοντος τὸν ἐν τοῖς σωλήσι ἀέρα. Ἡ *συγκοινωνία* δ' ἐν τοῖς σωλήσι θέλει ἐκτελεῖσθαι ὑπὸ ἀμαξοστοιχιῶν ἐκ κιβωτίων κεκλεισμένων, περιεχόντων τὰς ἐπιστολάς καὶ τοὺς φακέλλους.

— Ἐν Πομπηΐᾳ ἐν ταῖς τελευταίαις ἀνασκαφαῖς εὐρέθη ἀξιοσημείωτος εἰκὼν *παραστάουσα* τὸ ἀμφιθέατρον τῆς Πομπηΐας ὅποιον ἦτο ὀλίγας πρὸ τῆς ἐκρήξεως ἡμέρας. Ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι ἔτι περιεργότερα καθότι εἶναι ἡ πρώτη τοιοῦτου εἶδους εὐρεθῆσα.

— Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν τὴν προσεχῆ ἐκ Κερκύρας ἔκδοσιν *Πρακτικοῦ ἐγχειριδίου τῶν ὀφθαλμικῶν νοσημάτων*, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἱατροῦ Κ. Ι. Παδοῦ. Διὰ τοῦ ἐγχειριδίου πληροῦται ὁμολογουμένως μέγα κενὸν ἐν τῇ ἀτελεῖ εἰσέτι παρ' ἡμῖν ὡς πρὸς *συγγράμματα* ἱατρικῆ ἐπιστήμης, μέγα δ' ὀφελὸς ἀπ' ἐτέρου προσγίγνηται τοῖς φοιτηταῖς τῆς ἱατρικῆς τοῖς ἀγνοοῦσι ζῆνας γλώσσας καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ δυναμένοις νὰ ἀναγνώσῃ ζῆνα ὀφθαλμολογικὰ γράμματα.

Γεωπορία. — Ἀπὸ τῆς 19—26 7θρίου ἀνοίγει εἰς Μόσχαν γενικὴ ἔκθεσις ἑλληνικῆς τῆς Ῥωσικῆς αὐτοκρατορίας· 39 βραβεῖα θὰ διανεμηθῶσιν, τοῦ μεζονοῦ τῶν ὀπιοίων ἡ ἀξία εἶναι 1000 ρούβλια, τοῦ δ' ἐλάσσονος 150.

— Μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλομεν τὴν ἐν Ναυπλίῳ ἔκδοσιν *Γεωργικῆς εφημερίδος* ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Τίρυνθι γεωργικῆς σχολῆς Κ. Ι. Ἀποστολοπούλου.

— Ἐξεδόθη ἐν Κερκύρᾳ ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἱερέως Κ. Ἀρσενίου *Πανθῆ δοκίμιον ἀγρονομίας*. Τὸ βιβλίον τοῦτο

ὠφελιμώτατον πάντως καὶ πρῶτον τοιοῦτον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ ἐκδιδόμενον περιποιεῖ μεγίστην τιμὴν εἰς τὸν φιλοπονήσαντα αὐτό. Τὸ βιβλίον συγκείμενον ἐξ 100 τυπογραφικῶν φύλλων ἔχει ἐν προλόγῳ καὶ ὠραίαν ἱστορίαν τῆς γεωργικῆς τέχνης ἀπὸ κατακλυσμοῦ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Τὸ συνιστῶμεν ἐκ καρδίας.

Ἐταιρίαι καὶ Σύλλογοι. — Τὴν 14 7θρίου ἐπανελήφθησαν μετὰ πάσης τῆς ἐπισιμότητος καὶ ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ὀμνηγύρεως αἱ ἐργασίαι τοῦ *Φιλολ. Συλλόγου*, ὁ *Παρασός*. Κατὰ τὴν ἀ. ταύτην συνεδρίασιν ὁ τέως πρόεδρος Κ. Π. Χρῦσανθος ἀνέγνω τὴν Λογοδοσίαν τῶν κατὰ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ συμβάντων, μεθ' ἧν ὁ ἐπίτ. πρόεδρος Κ. Θεόδ. Ὀρφανίδης καὶ ὁ νέος πρόεδρος Κ. Θάλῃς Ἀντωνιάδης ἐξεφώνησαν λογιότρια κατάλληλα τῇ περιστάσει.

Μεταλλεῖα. — Οἱ κκ. Ι. Τομπάζης καὶ Β. Ν. Βουδούρης ἐξητήσαντο τὴν παραχώρησιν μεταλλεῖου *χρωμίου* ἐν τῷ δήμῳ Κηρρόνιλέων τῆς ἐπαρχίας Χαλκιδίδος παρὰ τὰς θέσεις Γέροντας καὶ Χονδρῆ Ῥάχη. Τὸ μεταλλεῖον τοῦτο ἔχει ἔκτασιν 335 στρεμμάτων.

— Ὁ πρόεδρος τῆς Ἑλ. Μεταλλευτικῆς Ἐταιρίας κ. Μ. Ῥενιέρης ἐξαιτεῖται τὴν παραχώρησιν ὀλοκλήρου τῆς νήσου Σερίφου πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν ἐν αὐτῇ μεταλλεῖων ὀξειδίου σιδήρου καὶ ὀξειδίου μαγνησίου.

— Ὁ Τηλέμαχος Τυόπουλος ἐξητήσατο τὴν παραχώρησιν διαφόρων μεταλλεῖων *χρωμίου* κειμένων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καρυστίας. Καὶ τὸ μὲν τούτων κεῖται ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου Κυμαίων, καὶ ἔχει ἔκτασιν 6 στρεμμάτων καὶ 974 μέτρων, τὰ δὲ ἐν τῷ δήμῳ Κοτυλαίων ἔχοντα ἔκτασιν 135 στρεμμάτων τὸ ἐν καὶ 15 τὸ ἕτερον.